

ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ

www.mesotopites.weebly.com • e-mail: anagenme@gmail.com

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 33-172 37 ΔΑΦΝΗ • ΤΗΛ.: 210 9707417-FAX: 210 9762595

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 236 • ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2016 • Κωδικός 2960 Χ+5

Το άρθρο του Δ.Σ.

Η Λέσβος κι ο Μεσότοπος μας περιμένουν...

Μπροστά μας ένα καλοκαίρι ακόμα. Ο vous όλων ζητά να δραπετεύσει σε μέρη γαλήνια για ξεκούραση και ξενοιασιά, που τόσο έχουμε ανάγκη. Κι ο Μεσότοπος στέκει πάντα ο πρώτος προορισμός! Είναι οι αιώνιοι συναισθηματικοί δεσμοί, είναι οι άνθρωποι μας, είναι οι ομορφιές του χωριού και του νησιού μας.

Η αλήθεια είναι πως η καθημερινότητα έχει γίνει αρκετά σκληρή, με την οικονομική κρίση να χτυπά δυνατά την πόρτα της πατρίδας μας τα τελευταία χρόνια και να αλλιάζει τις «ισορροπίες» των τελευταίων δεκαετιών. Τώρα πια, δυστυχώς, δεν είναι για όλους αυτονόητες οι διακοπές, όπως δεν ήταν και πριν πενήντα –εξήντα χρόνια, τότε που σχεδόν δεν υπήρχαν καν στο λεξιλόγιο των προγόνων μας!

Όλοι όμως λαχταρούμε να βρεθούμε στο χωριό που μας γέννησε ή εκεί βρίσκονται οι ρίζες μας. Ήδη το Ταβάρι με τις αρκετές παραθεριστικές κατοικίες του, τα μαγαζιά, το λιμανάκι και την όμορφη θάλασσά του μας περιμένει να μοιραστούμε ήρεμες «κοσμοπολίτικες» στιγμές! Οι δυο ακόμα πανέμορφες παραλίες του χωριού μας, ο Χρούσος και ο Ποδαράς, με τα κρυστάλλινα νερά τους, προσμένουν για να μας χαρίσουν το «απόκοσμο», που ονειρευόμαστε. Το χωριό με τη γραφική του Πλατεία, το Σχολεϊό, το Αγροτικό Ιατρείο, τις εκκλησιές του, το Λαογραφικό του Μουσείο, τον Αγροτουριστικό Συνεταιρισμό Γυναικών, τα στενά του σοκάκια, τις πέτρινες βρύσες, τις λουλουδιασμένες γειτονιές, μας περιμένει να το περπατήσουμε, να κουβεντιάσουμε με τους απλούς ανθρώπους, να χαρούμε παραδοσιακές γεύσεις, να προμηθευτούμε αγνά τοπικά προϊόντα και να «πιούμε τον ιδρώτα μας» στον ίσκιο του πλατάνου ή σε μια ανθοστόλιστη αυλή. Αλλά και η ύπαιθρος έχει κρυμμένα μυστικά και δίνει ευκαιρίες για περιπάτους και άλλες δημιουργικές ενασχολήσεις, που εμπλουτίζουν την καθημερινότητα των διακοπών.

Σε όλα τα παραπάνω έρχονται να προστεθούν και οι ποικίλες πολιτιστικές - αθλητικές εκδηλώσεις, που οργανώνονται από τους συλλογικούς φορείς των Μεσοτοπιτών: θέατρα, μουσικοχορευτικά ανταμώματα, λαϊκά πανηγύρια, αθλητικοί αγώνες, εκδρομές, ενημερωτικές ομιλίες λαογραφικές βραδιές, εκθέσεις φωτογραφίας, «γειτονιά», προβολές ταινιών, περιπατητικές διαδρομές κ.ά. που δείχνουν τον μόχθο για το «κοινό καλό» και την συμβολή της συλλογικότητας στην διατήρηση των δεσμών, στο μικρόκοσμο της τοπικής κοινωνίας, προσφέροντας παράλληλα στον επισκέπτη ποικίλα και ποιοτικά ερεθίσματα.

Είναι όλοι τούτοι οι πόθοι, που θα σπρώξουν πολλούς από μας - όσους μπορούν - να ταξιδέψουν προς τα μέρη μας. Κι η Λέσβος είναι το νησί που διαχειρίστηκε πρωτόγνωρες δυσκολίες τη χρονιά που πέρασε με το προσφυγικό - μεταναστευτικό θέμα, να χτυπά όσο πουθενά αλλού στην Ελλάδα δυνατά την πόρτα του. Ο τοπικός πληθυσμός προσπάθησε και τα κατάφερε δείχνοντας ωριμότητα, υπομονή κι αλληλεγγύη. Όμως οι δυσκολίες δεν πέρασαν και η ρευστότητα είναι τόσο μεγάλη, που κανείς δεν ξέρει τι «μέλλει γενέσθαι». Γι' αυτό κι έχει ανάγκη η Λέσβος να πάει καλά η φεινή τουριστική χρονιά, να ανασάνει λίγο η τοπική οικονομία και να πληθύνει η αυτοπεποίθηση των ανθρώπων μας.

Είθε να αξιωθούμε να ζήσουμε γι' άλλη μια χρονιά τέτοιες όμορφες στιγμές. Το νησί μας η Λέσβος και το χωριό μας ο Μεσότοπος μας περιμένουν...

Για το Δ.Σ.
ΦΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ

Με σαντούρια, με μπουζούκια με χορούς και με τραγούδια....

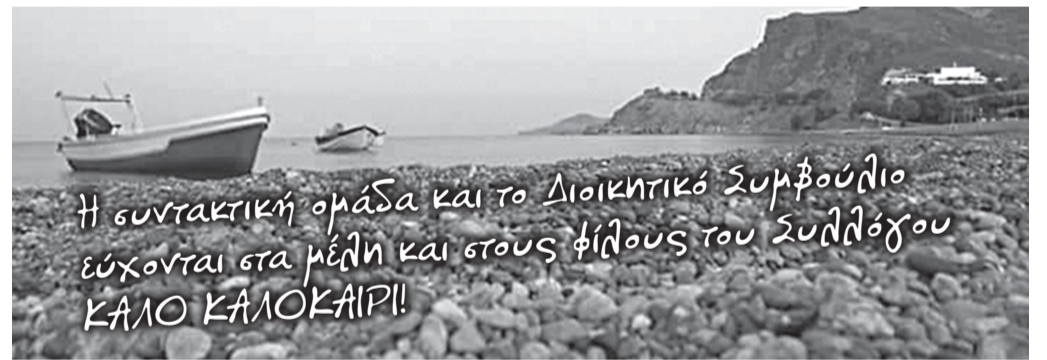
Πέρασαν κιόλας πέντε χρόνια από την έναρξη του νέου κύκλου των μαθημάτων μουσικών οργάνων στο Σύλλογό μας. Η αρχή έγινε με τη **Σταυρούλα Σπανού** με τα μαθήματα σαντουριού και τον επόμενο χρόνο ο **Λουκάς Λημναίος** ξεκίνησε να παραδίδει μαθήματα μπουζουκιού και άλλων μουσικών οργάνων (κιθάρα, τουμπερλέκι και ορθοφώνια). Τα τμήματα του χορού και της χορωδίας με δασκάλους τον **Κώστα Πιπίνη** και τον **Βαγγέλη Σαραντίδη** αντίστοιχα είχαν ήδη σχηματιστεί και λειτούργησαν από παλαιότερα. Έκτοτε τα δημιουργικά μας τμήματα εργάζονται αδιαλείπτως και κλείνουν τη σεζόν παρουσιάζοντας τη δουλειά όλης της χρονιάς.

Έτσι και φέτος στις 22 Ιουνίου κάναμε την καθιερωμένη εκδήλωση των τμημάτων μας. Σαντούρια, μπουζούκια, όμορφες φωνές, χοροί, όλα αυτά παρουσιάστηκαν για να περάσουμε καλά, να προωθήσουμε ακόμα λίγο τον πολιτισμό μας και να δώσουμε το ερέθισμα στους νεότερους για τη συνέχιση της παράδοσης. Η εκδήλωση, λοιπόν, ξεκίνησε με την χορωδία μας σε τραγούδια παραδοσιακά της Λέσβου. Στη συνέχεια έκανε την εμφάνισή του το παιδικό τμήμα του χορευτικού με απτάλικο, συρτό και χασαποσέρβικο. Και η σκυτάλη πέρασε στα τμήματα σαντουριών και μουσικών οργάνων. Ακουστήκαν όμορφες μουσικές από τη Λέσβο, τη Μικρά Ασία, αλλά και ρεμπέτικα.

Ήταν μια εκδήλωση που βγήκε με πολλή αγάπη και ελπίζουμε να ξαναζήσουμε παρόμοιες στιγμές και τις επόμενες χρονιές. Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους δασκάλους μας που με χαρά μας βοηθάνε και μας μεταφέρουν τις γνώσεις τους και που μας βοήθησαν στο στήσιμο της εκδήλωσης. Επίσης ευχαριστούμε τον Γιάννη Ευαγγέλου που μας βοήθησε και συνόδευσε με τη κιθάρα του, τον Γιάννη Παυλίδη με το λαούτο του, τον Βάιο Κασάπη με τον τουμπερλέκι καθώς και φίλους που εμπλούτισαν την εκδήλωση με τη παρουσία τους και τις μουσικές τους, τον Αδάμ Κασάπη, την Κωνσταντίνα Πάτση και την Φωτεινή Γιαννοπούλου. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τη Χρύσα Καρδαρά για το μπουφέ που έστησε αλλά και τη βοήθειά της όλη τη χρονιά, όπως επίσης και τον Μπάμπη Καρδαρά για τη φωτογραφική κάλυψη αλλά και κάθε είδους βοήθεια που μας πρόσφερε. Μετά το πέρας της εκδήλωσης στρώθηκε τραπέζι για την νεολαία με καλούδια που μας προσέφερε ο σύλλογος. Ευχαριστούμε όλους όσους συνετέλεσαν για να πραγματοποιηθεί με επιτυχία η εκδήλωση!

Με υγεία να ανταμώσουμε ξανά με όμορφες μουσικές και τραγούδια και με νέους μαθητές και καινούριες εγγραφές από Σεπτέμβρη!

ΜΑΓΔΑΛΕΝΑ ΠΑΠΟΥΤΣΗ

Η συντακτική ομάδα και το Διοικητικό Συμβούλιο
εύχονται στα μέλη και στους φίλους του Συλλόγου
ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2016 ΣΤΟ ΜΕΣΟΤΟΠΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Δευτέρα 25 Ιουλίου στο λιμανάκι Ταβαρίου, "Πανηγύρι Αγ. Παρασκευής", διοργάνωση Σύλλογος «Ο ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ»

* * * *

Κυριακή 31 Ιουλίου, "3ος Ημιμαραθώνιος Δρόμος", διοργάνωση «Αθλητικός Όμιλος Μεσοτόπου»

* * * *

Τετάρτη 3 Αυγούστου - Στο Αμφιθέατρο 8.30 μ.μ., "Η διατροφή στα στάδια της ζωής", διοργάνωση Σύλλογος «Η Αναγέννηση»

* * * *

Πέμπτη 4 Αυγούστου - Στο Λαογραφικό Μουσείο 9.30 π.μ., Πρωινή παιδική δημιουργία - Βιβλιοπαρουσίαση "Διάβασέ μου κι άλλο" διοργ. Σύλλογος «Η Αναγέννηση»

Σάββατο 6 Αυγούστου - Μουσικοθεατρικοχορευτική παράσταση, διοργάνωση «Αθλητικός Όμιλος Μεσοτόπου»

* * * *

Κυριακή 7 Αυγούστου στο Λαογραφικό Μουσείο 7.00 μ.μ., "Κέρασμα στο Λαογραφικό Μουσείο", διοργάνωση Σύλλογος «Η Αναγέννηση»

* * * *

Δευτέρα 8 Αυγούστου στα Πλακεία 6.30 μ.μ., "Γειτονιό", διοργάνωση Σύλλογος «Η Αναγέννηση - Τμήμα Γυναικών»

* * * *

Τρίτη 9 & Τετάρτη 10 Αυγούστου, Θεατρική παράσταση "Φωνάζει ο κλέφτης" του Δημήτρη Ψαθά, διοργάνωση Σύλλογος «Ο Μεσότοπος»

Τετάρτη 10 Αυγούστου - Πλατεία χωριού 6.30 π.μ., "Πεζοπορικές διαδρομές" Μεσότοπος - Χρούσος" διοργάνωση Σύλλογος «Η Αναγέννηση»

* * * *

Πέμπτη 11 Αυγούστου, "Πρωινή λειτουργία" Άη Γιώργης Χρούσου

* * * *

Κυριακή 14 Αυγούστου γήπεδο Μεσοτόπου 6.00 μ.μ., «Παιδικό αθλητικό αγώνες» Συνδιοργάνωση Σύλλογος «Η Αναγέννηση» - «Αθλητικός Όμιλος Μεσοτόπου»

Χορωδία ευφραίνει...

Όταν πολλές μελωδικές φωνές ενώνονται σε μία, το άκουσμα γίνεται πιο γλυκό και το συναίσθημα ελαφρύ... Τότε η μουσική ημερεύει και ευφραίνει την ψυχή...

Αυτό νιώσαμε ένα δροσερό μαγιάτικο απόγευμα στις 22 Μαΐου όταν βρεθήκαμε στα Σπάτα για να παρακολουθήσουμε την 3η Εαρινή Συνάντηση Χορωδιών, που φέτος φιλοξενήθηκε στο γυμναστήριο ενός σχολείου της πόλης. Τη διοργάνωση ανέλαβε για άλλη μια χρονιά ο δραστήριος Σύλλογος Φίλων Μουσικής - Φιλανθρωπικός «Χορωδία Βραυρωνίας Αρτέμιδος».

Η Χορωδία του Συλλόγου μας έκανε μια ωραία εμφάνιση, βεβαίως σε σύμπραξη με τη Χορωδία Ο.Π.Α.Ν. Δήμου Ν. Ιωνίας και υπό το πρόσταγμα του μαέστρου της **Βαγγέλη Σαραντίδη**, ο οποίος έπαιξε βιολί ενώ τον ηλαιοίωσαν οι Ιωάννης Παυλίδης στο λαούτο και Παρασκευάς Ντόμπρος στο τουμπελέκι. Ανάμεσα σε 8 χορωδίες διαφόρων ηλικιών, προέλευσης και ρεπερτορίου η Χορωδία μας συμμετείχε επάξια και επιτυχημένα δίνοντας το δικό της παραδοσιακό στίγμα. Ενώ οι άλλες κινήθηκαν σε πιο «έντεχνα» μονοπάτια, η δική μας Χορωδία έκανε τη διαφορά παρουσιάζοντας τα αγαπημένα μας παραδοσιακά μικρασιάτικα και πολιτικά τραγούδια και απέσπασε θερμό χειροκρότημα και όμορφα σχόλια!

Η βραδιά έκλεισε με την απονομή αναμνηστικών βραβείων στις χορωδίες για τη συμμετοχή τους και μπουφέ με διάφορα καλούδια που οι φιλόξενοι οικοδεσπότες μας είχαν ετοιμάσει. Και εις άλλα ακόμη μελωδικότερα με υγεία!

Αντζελα Κοντού

Η Χορωδία υπό το μαέστρο, φωτο Αντζελα Κοντού

Οι φιγούρες του χορευτικού μας

Στις 10 του Ιουνίου η παρέα των Γληνιστάδων ξανάμιξε. Αυτή τη φορά ο σκοπός ιδιαίτερος. Η πρόσκληση ήταν από το 3ο Δημοτικό Σχολείο Αργυρούπολης και το κοινό μας οι μαθητές και μαθήτριες με τους δασκάλους και τους γονείς τους. Δάσκαλος στο σχολείο αυτό είναι ο πρόεδρος μας Φώτης Βασιλόγλου που μας ξενάγησε στους χώρους του σχολείου αλλά και στον όμορφο και πρωτότυπο λιχανόκηπο, που έχουν φτιάξει οι μαθητές με την επιμέλειά του. Στην συνέχεια χαρήκαμε τα παιδιά που παρουσίασαν τη δουλειά τους σε επιδείξεις, τραγούδι και χορό με δάσκαλο στο χορό το δικό μας Κώστα Πιπίνη, ο οποίος για άλλη μία φορά είχε κάνει εξαιρετική δουλειά. Και ήρθε η ώρα των Γληνιστάδων που με τα τραγούδια τους και το χορό τους ενθουσίασαν μικρούς και μεγάλους. Η βραδιά έκλεισε με κέρασμα. Ευχαριστούμε για την πρόσκληση και ευχόμαστε καλό καλοκαίρι και καλή πρόοδο στα παιδιά και στους δασκάλους.

Άλλη μια τιμητική πρόσκληση είχε το χορευτικό μας. Αυτή τη φορά από την εκπομπή «Όλοι οι καλοί χωράνε», που παρουσιάζει ο Κ. Χαρδαβέλλας. Η εκπομπή ήταν αφιερωμένη στα νησιά του Αιγαίου και η Λέσβος μας εκπροσωπήθηκε από το Σύλλογό μας. Ο **Βαγγέλης Σαραντίδης** με το βιολί του, η **Σταυρούλα Σπανού** στο σαντούρι και οι υπόλοιποι συντελεστές του μουσικού σχήματος. Επίσπασμο με το εξαιρετικό τους παίξιμο έδωσαν το ρυθμό για συρτά, μπάλλο, απτάλλικο, ανακριστό και πανοχωρικό που χόρεψαν τα κορίτσια και τα αγόρια του χορευτικού μας. Η εκπομπή προβλήθηκε στις 17 Ιουνίου.

Βασίλης Βογιατζής

ΜΕΣΟΤΟΠΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση

Ιδιοκτήτης: Σύλλογος Μεσοτοπιτών Λέσβου

«Η Αναγέννηση»

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 33, ΔΑΦΝΗ, 172 34 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210 9707417 FAX: 210 9762595

www.mesotopites.weebly.com

e-mail: anagenme@gmail.com

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Σωκ. Γνήσιος

τηλ.: 210 5739361, e-mail: ksgnisios@gmail.com

Συντακτική ομάδα:

Μαρία Βασιλόγλου, vasilogloumaria@gmail.com

Αντζελα Κοντού, angelakontou1971@gmail.com

Θοδωρής Παναγιώτου, theo-pana@hotmail.com

Μαγδαλένα Παπουτσή, elenimagda.pap@gmail.com

Ευαγγελία Χυδεριώτου, evachid@yahoo.gr

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ:

ΕΛ. Ι. ΚΑΡΤΕΡΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΝΙΚΑΙΑΣ 10, 104 34 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 88.26.392 • FAX: 210 88.20.655

peritechnon@yahoo.gr

Η Συντακτική ομάδα δικαιούται να συντέμνει, να τροποποιεί ή να απορρίπτει κείμενα προς δημοσίευση, ολόκληρα ή μέρος αυτών, αν είναι αντίθετα προς το καταστατικό του Συλλόγου ή τον κανονισμό της εφημερίδας και εάν κρίνει ότι μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στις σχέσεις των μελών και στις σχέσεις με τρίτους. Όλα τα προς δημοσίευση κείμενα πρέπει να υπογράφονται από τους συντάκτες τους και θεωρείται δεδομένο ότι εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις.

Ένα ταξίδι στον χορό και στον χρόνο, αφιερωμένο στο «ταξίδι» το δύσκολο, το προσφυγικό...

Ο Σύλλογός μας έχει την χαρά και κυρίως την τιμή να νιώθει αδελφό σωματείο με πολλούς άλλους Συλλόγους που υπάρχουν και δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών. Ένας εξ αυτών είναι και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μυτιληνίων Πετρούπολης «Ο Θεόφιλος», όπου, πέρα από τους πατριωτικούς δεσμούς, μάς δένει και η κοινή «χοροδιδασκαλία» από τον Μεσοτοπιτή δάσκαλο χορού **Κώστα Πιπίνη**. Είναι ιδιαίτερα συγκινητικό να γνωρίζεις πως ένας άνθρωπος δικός σου, από τον τόπο σου, μαθαίνει σε παιδάκια και μεγάλους όλη του νησιού, που ζουν κι εργάζονται στην Αθήνα, τους χορούς της πατρίδας τους... Της πατρίδας μας..

Ο Κώστας, λοιπόν, ήταν και ο εμπνευστής ενός ακόμα μουσικοχορευτικού ταξιδιού, το Σάββατο, 28 Μαΐου, στο Θέατρο Πέτρας, όπου και ανέλαβε να ρίξει «πολιτιστικές γέφυρες», μεταξύ της Λέσβου και άλλων περιοχών της Ελλάδας, μέσω του μύθου, της ιστορίας, της μουσικής και του χορού. Μάλιστα, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε το πρόγραμμα της εκδήλωσης, αυτή ήταν «αφιερωμένη στη μεγαλοσύνη της ψυχής και της ανθρωπιάς των κατοίκων της προσφυγομάνας Λέσβου».

Διπλός, συνεπώς, ο σκοπός: Να ταξιδέψουμε μουσικοχορευτικά σε μέρη της Ελλάδας, αλλά και να αποτίσουμε έναν ελάχιστο φόρο τιμής στους ανθρώπους του νησιού μας, που υποδέχθηκαν με αγάπη και αγκάλιασαν με θέρμη όλο εκείνο το κύμα της δύσμοιρης προσφυγιάς..

Η χορωδία του Συλλόγου, με τον χαρακτηριστικό τίτλο: «Νοστωδία», άνοιξε την εκδήλωση. Και μετά, ξεκίνησε το ταξίδι... Θεσσαλία, Μεταξάδες Έβρου, Λευκάδα, Σμύρνη και συνεχί

σύνδεση όλων αυτών των περιοχών με το νησί μας. Τελικά, υπάρχει μία αδιόρατη λεπτή κλωστή που διατρέχει τον τόπο μας όλο και συνδέει χορευτικά και πολιτιστικά την Ελλάδα. Κι αν και έχουμε πολλά για να καυχόμαστε ως Μυτιληνιοί, έχουμε κι ένα ακόμα: ότι από όλες αυτές τις «συνδέσεις» έχουμε πάρει κι από λίγο, ώστε να χτίσουμε αυτή τη συγκλονιστική μοναδικότητα της λεοβιακής μας παράδοσης.

Βασικοί συντελεστές της επιτυχίας, πέρα από τον Κώστα, ήταν η παραδοσιακή ορχήστρα «Επίτασημο» αποτελούμενη από το Βαγγέλη Σαραντίδη στο βιολί, το Βαγγέλη Παναυστασίου στο κλαρίνο και τον Ιάκωβο Ηλιάδη στο λαούτο, ο Μάνος Κουτσαγγελίδης στο κανονάκι και στο τραγούδι, η Σταυρούλα Δαλιάνη στο τραγούδι, ο Δημήτρης Μπάκος στη γκάιντα και ο Γιάννης Γευγενής στα κρουστά. Τραγούδησαν επίσης οι γυναίκες της Χορωδίας του Ομίλου Παραδοσιακών Αναζητήσεων (Ο.Π.Α.), όπου τη διδασκαλία είχε η Σταυρούλα Δαλιάνη. Τα κείμενα που ακούστηκαν είχαν επιμεληθεί η Παυλίνα Γρηγοριάδου και ο Κώστας Πιπίνης. Την ενδυματολογική επιμέλεια είχε η Αρετή Παστελή.

Τι κι αν την ίδια ημέρα και ώρα συνέπιπτε ο τελικός του ευρωπαϊκού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου. Ο «Θεόφιλος» έβαλε γκολ, για μία ακόμα φορά στον πολιτισμό.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ο Κώστας Πιπίνης στο θέατρο Πέτρας

Το Δ.Σ. σας ενημερώνει

ΓΡΑΦΕΙ Η ΑΝΤΖΕΛΑ ΚΟΝΤΟΥ

Ο συγχωριανός μας Μιχάλης Βασιλάς και η ομάδα ΗΕΑΚΑΔΕΜΕΙΑ παρουσίασαν την άνοιξη 2016 σειρά εκδηλώσεων με αρχαιολογικό ενδιαφέρον στην Ακαδημία Πλάτωνος, όπου ζουν και δραστηριοποιούνται. Εμείς είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε δύο από αυτές. Η πρώτη εκδήλωση ήταν αφιερωμένη στη ζωή και το έργο του Αριστοτέλη, ο οποίος υπήρξε μαθητής του Πλάτωνα και πέρασε 20 χρόνια στην Ακαδημία. Η σκέψη και η διδασκαλία του Αριστοτέλη επηρέασαν για αιώνες τη φιλοσοφική και επιστημονική διάνοψη θέτοντας ουσιαστικά τις βάσεις στις οποίες στηρίζεται η δυτική σκέψη. Στη δεύτερη εκδήλωση χαρήκαμε την απαγγελία νεοελληνικής ποίησης συσχετιζόμενης με την αρχαία μας κληρονομιά αλλά και μια σύγχρονη φιλοσοφική διάλεξη, στο ίδιο περίπου φυσικό περιβάλλον όπου ο Πλάτωνας εμπνεύστηκε και συνέγραψε τους φιλοσοφικούς διαλόγους του. Άξια συγχαρητηρίων και παράδειγμα προς μίμηση η πρωτοβουλία των κατοίκων να φτιάξουν μια δραστήρια ομάδα και να οργανώνουν όμορφες εκδηλώσεις πολιτισμού.

Το Τμήμα Γυναικών σε μια ωραία πρωτοβουλία διοργάνωσε εκδρομή στη Μακρόνησο, όπου συμμετείχαμε πολλοί φίλοι και μέλη του Συλλόγου. Το Τμήμα Γυναικών επέλεξε την 5η Ιουνίου, μια που η ΠΕΚΑΜ (Πανελλήνια Ένωση Κρατουμένων Αγωνιστών Μακρονήσου) εκείνη την ημέρα προγραμματίσει την ετήσια επίσκεψή της στο μαρτυρικό νησί, με την οποία αποτίνει φόρο τιμής στους συναγωνιστές που μαρτύρησαν ή εξοντώθηκαν επιτόπου. Μαζί και άλλες οργανώσεις, διάφοροι Δήμοι της Αττικής, καθώς και απλός κόσμος εκμεταλλεύτηκαν τη δρομολόγηση πλοίου και μετέβησαν στο νησί. Εκεί όπου γράφτηκαν μαύρες σελίδες στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας, εκεί όπου εφαρμόστηκαν οι πιο βάρβαρες μέθοδοι ψυχικού και σωματικού βασανισμού των κρατουμένων. Ο πρόεδρος της ΠΕΚΑΜ, αρχιτέκτων και γλύπτης Γρηγόρης Ριζόπουλος, πήρε πρώτος το λόγο κάτω από το χαλκινό άγαλμα του Δεσμώτη Μακρονησιώτη, που ο ίδιος φιλοτέχνησε, και χωρίς να τα διαβάσει πουθενά, μια που είναι όλα καταγραμμένα στα βιώματά του, μας μίλησε για τις απάνθρωπες συνθήκες κράτησης και βασανιστηρίων. Στη συνέχεια ο βουλευτής του ΚΚΕ Χρ. Κασιώτης πήρε το λόγο και ακολούθησαν καταθέσεις στεφάνων και λουλουδιών. Ακολούθως οι περισσότεροι από μας περπατήσαμε ως το θέατρο, κατασκευασμένο από την εποχή εκείνη για να περνάει η καθεστωτική προπαγάνδα και μέσω της ψυχαγωγίας, χορταριασμένο τώρα, αλλά σε καλή κατάσταση. Εκεί σε φορτισμένο συναισθηματικό κλίμα δόθηκε συναυλία με ενδιάμεση απαγγελία ποιημάτων και με αυτό έληξαν οι εκδηλώσεις τιμής. Κατηφορίζοντας το μονοπάτι προς το καράβι που μας περίμενε, τα μάτια ήταν στραμμένα αντίκρυ στο Λαύριο και στα φουγάρα της ΔΕΗ που ξεχώριζαν και η σκέψη ήταν μία: Πώς άραγε να ένιωθαν οι βασανισμένοι άντρες και οι εξουθενωμένες γυναίκες βλέποντας την απέναντι στεριά τόσο κοντά κι όμως τόσο μακριά....;

Ετοιμάζουμε ήδη το Ημερολόγιο 2017 με περιεχόμενο για πρώτη φορά γαστρονομικό! Στο πλαίσιο αυτό αποφασίσαμε να αναζητήσουμε χορηγούς, οι οποίοι θα προβάλλονται σε μια ειδική σελίδα του Ημερολογίου. Επικοινωνία και πληροφορίες στο mail anagenme@gmail.com

Μετά τη μεταίωση της ανοιξιάτικης εθελοντικής αιμοδοσίας, δύο από τους αιμοδότες μας ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας και αιμοδότησαν μόνοι τους στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο υπέρ της Τράπεζας Αίματος του Συλλόγου. Εκτιμάμε την κίνηση αυτή διηλά, Μιχάλη Μαθ. Βασιλόγλου και Ιγνάτιο Γ. Κουρλή, και σας ευχαριστούμε θερμά!

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ

Στις 5 Ιουνίου και στην φιλόξενη αίθουσα του Συλλόγου των Μανταμαδιωτών παρακολουθήσαμε τη Γενική Συνέλευση της Ο.Λ.Σ.Α. Αρκετοί οι παρευρισκόμενοι, εκπρόσωποι των πρωτοβάθμιων λεσβιακών Συλλόγων, ενδιαφέρουσα η απολογιστική ομιλία του προέδρου και αγαπητού φίλου-συγχωριανού μας Νεκτάρου Βακάλη και χρήσιμη κι εποικοδομητική η συζήτηση που ακολούθησε. Θα ήθελα να αναφέρω πως είναι πολύ σημαντικό, στους δύσκολους καιρούς που ζούμε, να πασχίζει να λειτουργήσει δημιουργικά η Ομοσπονδία Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής, προσπαθώντας να κεφαλαιοποιήσει τη συλλογική δράση «επ' αγαθόν» του νησιού και της πατρίδας μας. Χαρήκαμε, που στο τιμόνι της ευθύνης -για πρώτη φορά- βρίσκεται εκπρόσωπος του Συλλόγου μας, που σε συνεργασία με όλο το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, αφιερώνουν πολύ χρόνο και κοπιάζουν για το κοινό καλό. Αυτό μεγαλώνει ακόμα περισσότερο την προσπάθειά μας να συμβάλλουμε στην επιτυχία των κοινών στόχων. Στη διάρκεια των τοποθετήσεων πήραμε τον λόγο τόσο εγώ, όσο και η Χριστίνα Τσαλαβούτη, προσθέτοντας στις κοινές ανησυχίες αναφερθήκαμε: στην καλή λειτουργία των πρωτοβάθμιων συλλόγων, στην ανάπτυξη κοινών συνεργασιών, στην προτεραιότητα να δρομολογηθεί η βέλτιστη λύση στο «Κτήριο Παρασκευαϊδη», στην ανάγκη καλύτερης λειτουργίας του ενός Δήμου στο νησί με λειτουργική διάσπασή του, στο όραμα του «Γεωπάρκου» Λέσβου, που αξίζει να

συζητήσουμε κ. ά.

Πριν λίγους μήνες λάβαμε επιστολή από τον αγαπητό μας, Στρατή Ψαραδέλλη, από την Ερεσό, την οποία διαβάσαμε με προσοχή ακούγοντας τις σκέψεις και τις προτάσεις του για το κοινό καλό, το νησί μας τη Λέσβο αλλά και για το χωριό μας και τον Σύλλογό μας. Ο Στρατής είναι παιδικός φίλος από τα γυμνασιακά μας χρόνια στην Άντισσα, αλλά και φίλος του Συλλόγου. Είναι συνδρομητής της εφημερίδας μας, έφερνε τον γιό του στο χορευτικό, όταν ήταν χοροδιδάσκαλος ο Μιχάλης Βουβέλλης, παρακολουθεί τις δράσεις μας και δίνει το παρόν σε εκδηλώσεις, όπως αυτές των 40χρονων και του πρόσφατου αποκριάτικου χορού μας. Εδώ και δεκαετίες ο Στρατής με εφόδια τις παραδοσιακές αξίες, την τόλημη και τον καθημερινό του μόχθο έχει καταφέρει να κάνει επιτυχημένα επιχειρηματικά βήματα στα «Είδη Υγιεινής-Πλακάκια» και τώρα τελευταία και στα «Χρώματα», με καταστήματα σε αρκετά μέρη της Ελλάδας (Αθήνα, Πειραιά, Αχαρνά, Θεσ/νίκη, Πάτρα με πιο κοντινό μας αυτό στον Άγιο Δημήτριο (Λεωφόρο Βουλευαγμένης 303), με την επωνυμία «Το παλαιό πλακάκι». Ευχαριστούμε τον Στρατή Ψαραδέλλη για τα λόγια, τις παροτρύνσεις και ιδιαίτερα για την ευαισθησία του στα νιάτα, που ψάχνουν για δουλειά και του ευχόμαστε «υγεία» και καλή συνέχεια «στο επιχειρείν», σε τούτους τους δύσκολους καιρούς που περνούμε.

Μια πολύ όμορφη συναυλία «Αθηνηγγύς κι Αγάπης» χάρισαν οι «Συνεργασίες Πόλης» το Σάββατο 4 Ιουνίου στο όμορφο θέατρο «Δημήτρης Κιντής» στην Ηλιούπολη στους πολλούς θεατές, που παραβρέθηκαν, ανάμεσά τους κι αρκετοί Μεσοτοπιτες. Η βραδιά είχε τίτλο: «Η Αθήνα της καντάδας», ένα πολυθέαμα-μουσικό ταξίδι στην ρομαντική Αθήνα, με μουσική, τραγούδι, χορό και λόγο με την μαντολινάτα, «Παναρμόνια» σε διεύθυνση του μαέστρου κ. Βασίλη Καραχάλιου. Επιμέλεια - σκηνοθεσία Ρενάτα Δαλιανούδη, Δρ. Μουσικολογίας. Η είσοδος ήταν δωρεάν με εθελοντική προσφορά τροφίμων, που τελικά ξεπέρασε τις προσδοκίες των οργανωτών! Τα τρόφιμα παραδόθηκαν στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Ηλιούπολης και θα δοθούν σύμφωνα με κοινωνικά κριτήρια σε άπορες οικογένειες της πόλης. Θερμές ευχαριστίες σε όλους τους συντελεστές κι ανάμεσά τους και στον κ. Αχιλλέα Αδαμαντιάδη, εκ των συντελεστών της προσπάθειας, ο οποίος ήρθε μια Δευτέρα στον Σύλλογό μας, για να έχουμε μια πρώτη γνωριμία με την προσπάθεια αθηνηγγύς, που γίνεται από τις «Συνεργασίες Πόλης» στην γειτονική μας Ηλιούπολη. Ευχόμαστε «καλή συνέχεια»....

Η εκδήλωση των Δημιουργικών μας Τμημάτων ήταν μια γιορτή! Χαρήκαμε μικρούς και μεγάλους, μαθητές και δασκάλους! Οι μελωδίες, οι χοροί και τα τραγούδια, μαζί με το μεράκι, τον αλληλοσεβασμό και το ομαδικό πνεύμα, μας γέμισαν με χαρά, ικανοποίηση κι ελπίδα! Ο Σύλλογος συνεχίζει να επενδύει στον πολιτισμό και να γεύεται τους καρπούς της κοινής προσπάθειας! Ευχαριστούμε όλες κι όλους για την συμβολή τους στην καλή λειτουργία των τμημάτων και στην επιτυχία της βραδιάς. Καλό αντάμωμα στις αρχές του Οκτωβρίου, που τα τμήματά μας θα επαναλειτουργήσουν. Παρακινούμε συγχωριανούς και φίλους για εγγραφές. Περισσότερες πληροφορίες τις Δευτέρες του Σεπτεμβρίου 6.00-9.00 μ.μ. στο τηλ. του Συλλόγου μας 210 9707417 και στο mail του Συλλόγου anagenme@gmail.com. Η προσπάθεια συνεχίζεται....

Δεχθήκαμε με χαρά πρόταση από τον Σύλλογο Αρκάδων Δάφνης-Υμηττού «Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης» για συνδιοργάνωση ανοιχτής μουσικοχορευτικής εκδήλωσης, με παραδοσιακές ορχήστρες στην Πλατεία Δάφνης -Δημαρχείου, στο τέλος του Σεπτεμβρίου-Βράδυ, με θέμα: «ΛΕΣΒΟΣ ΚΑΙ ΑΡΚΑΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ», στο πλαίσιο της ανάδειξης της κοινής πορείας, της ιστορίας και του πολιτισμού των δύο περιοχών, με συνδιοργανωτή και συμπαραστάτη τον Δήμο Δάφνης-Υμηττού, στον οποίο εδρεύουμε. Περισσότερες λεπτομέρειες όταν γυρίσουμε με το καλό.

Κάθε καλοκαίρι, που βρισκόμαστε στο χωριό και στις όμορφες παραλίες του, μας δίνεται η ευκαιρία να ανταμώσουμε, με τα μέλη και τους συνδρομητές της Εφημερίδας, στις εκδηλώσεις αλλά και να ανταποκριθούμε στις οικονομικές υποχρεώσεις μας απέναντι στον Σύλλογο. Η ανταπόκριση αυτή δίνει στο Δ.Σ. τη δύναμη να συνεχίσει την προσπάθεια για το «κοινό καλό» και στον Σύλλογο να μπορεί στοιχειωδώς να πορεύεται και να δημιουργεί. Ειδικά για τα μέλη και τους συνδρομητές μας στον Μεσότοπο και στο νησί, τους ενημερώνουμε πως μπορούν να απευθυνθούν σε μέλη του Δ.Σ. που θα βρεθούν στο χωριό. Εδώ να ευχαριστήσουμε θερμά την αγαπητή μας Πραξούλα Πιπίνη-Κωνσταντιδέλλη, που εκτός από την ποικίλη προσφορά στο συλλογικό έργο, αρκετές φορές διεκπεραιώνει και τέτοιες περιπτώσεις κατά την διάρκεια της χρονιάς. Παρακαλούμε λοιπόν όσους έχουν οικονομικές εκκρεμότητες με τον Σύλλογο - μέλη και συνδρομητές- και προγραμματίζουν να βρεθούν στο χωριό το καλοκαίρι, ας φροντίσουν σε ένα αντάμωμα με μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους. Ευχές σε όλες κι όλους για καλό καλοκαίρι με υγεία!!!

3ος Ημιμαραθώνιος Δρόμος Μεσοτόπου Λέσβου Κυριακή 31 Ιουλίου 2016

Σε όλο τον κόσμο τελούνται χιλιάδες Μαραθώνιοι, καθιστώντας το αγώνισμα αυτό ένα από τα πιο αναγνωρισμένα σε διεθνές επίπεδο. Εμείς εδώ στην ακριτική Λέσβο, που δοκιμάζεται από την οικονομική αλλά και προσφυγική κρίση, συνεχίζουμε για 3η χρονιά φέτος την προσπάθειά μας. Ο Αθλητικός Όμιλος Μεσοτόπου διοργανώνει και φέτος, υπό την αιγίδα του ΣΕΓΑΣ ΛΕΣΒΟΥ, τον 3ο Ημιμαραθώνιο Δρόμο Μεσοτόπου Λέσβου την Κυριακή 31 Ιουλίου 2016. Αξίζει να αναφερθεί ότι πρόκειται για μια προσπάθεια πολλών ανθρώπων και φορέων της Λέσβου, αφού η εκδήλωση γίνεται με συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και του Δήμου Λέσβου, την στήριξη πολλών τοπικών συλλόγων και εθελοντών τους οποίους και ευχαριστούμε.

Ο Ημιμαραθώνιος δρόμος Μεσοτόπου Λέσβου περιλαμβάνει τη διαδρομή με έναρξη τον οικισμό της Άγρας και μέσω του οικισμού Μεσοτόπου έχει τερματισμό στο Ταβάρι (επίγειο του Μεσοτόπου). Φυσικά θα υπάρχουν και διαδρομές μικρότερων αποστάσεων (5 και 3 χιλιομέτρων). Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν αναλυτικά από την επίσημη προκήρυξη του αγώνα, η οποία έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο www.tavari.gr

Σκοπός της προσπάθειάς μας είναι να παροτρύνουμε μικρούς και μεγάλους να συμμετέχουν στον αθλητισμό, να βελτιωθεί η αθλητική μας παιδεία, να μεγαλώσουμε το δρομικό κίνημα στην περιοχή μας, αλλά και να την αναδείξουμε ως σημείο πολιτισμού και αθλητισμού. Επιπλέον, θέλουμε να προσφέρουμε τη δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες να τρέξουν και να περπατήσουν και για τη χαρά της συμμετοχής, αλλά και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Στον τομέα της οργάνωσης, αν και η προσπάθειά μας είναι καθαρά ερασιτεχνική, καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια. Σε όλους τους αθλητές δίνονται μπλουζάκια, αναμνηστικά μετάλλια και μία τσάντα με διάφορα τοπικά προϊόντα, ενώ σε αυτούς του ημιμαραθωνίου οι μπλουζές είναι τεχνολογίας dry fit. Στους 3 νικητές της κάθε κατηγορίας θα απονεμηθούν και αναμνηστικά κύπελλα. Επίσης φέτος έχει εξασφαλιστεί και η ηλεκτρονική χρονομέτρηση των αθλητών, η οποία είναι μία ευγενική χορηγία του μεγάλου Έλληνα Μαραθωνοδρόμου Νίκου Πόλια, ο οποίος και θα είναι παρών στην εκδήλωση!

Αθλητικός Όμιλος Μεσοτόπου
Ο Πρόεδρος του Δ/Σ
Νίκος Τριγώνης

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΣΟΤΟΠΟΥ

Τι ώρα έρχεστε εδώ και τι ώρα φεύγετε ;

Στο εργαστήριο ερχόμαστε στις 9:00 το πρωί και φεύγουμε στις 3:00 το μεσημέρι, ενώ το μαγαζί κάτω είναι ανοιχτό από τις 9.00 ως τις 21.00.

Φοράτε κάποια κατάλληλη ενδυμασία και γιατί;

Έχουμε αποδυτήρια όπου βάζουμε γάντια, ποδιές και σκουφάκι διότι πρέπει να τηρούμε τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Χρησιμοποιείτε το κτίριο και για άλλη χρήση;

Εκτός από τους χώρους όπου εργαζόμαστε και τον χώρο που πουλάμε τα προϊόντα μας, έχουμε ένα χώρο στον οποίο κάνουμε διάφορες εκδηλώσεις.

Πόσα περίπου άτομα δουλεύετε εδώ και τι δουλειά κάνει το κάθε άτομο;

Δουλεύουμε 15 άτομα σε όλους τους χώρους. Άλλοι κάνουν τις τούρτες, άλλοι κάνουν τα παστέλια και άλλοι τα μακαρόνια. Γενικά όλοι κάνουν συγκεκριμένες δουλειές.

Πού τα πουλάτε αυτά που φτιάχνετε;

Τα πουλάμε σε διάφορα μαγαζιά στη Μυτιλήνη και στην Αθήνα.

Γιατί αρχίσατε αυτή τη δουλειά; Υπήρχε κάποιος λόγος;

Η ιδέα ξεκίνησε το 1996 σε μία συνάντηση της κοινωνικής παρέμβασης Μεσοτόπου όπου τέθηκε το θέμα της απασχόλησης των γυναικών του χωριού. Από τον Αγροτικό Συνεταιρισμό των αντρών προτάθηκε η δημιουργία συνεταιρισμού. Έτσι αρχίσαμε το 1998, με 25 γυναίκες στην παραγωγή και στην τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων. Δημιουργήθηκε ένα μικρό εργαστήριο εξοπλισμένο με τα απαραίτητα μηχανήματα. Σήμερα βρισκόμαστε στον δικό μας χώρο οποίος είναι ιδιόκτητος. Ένα τριώροφο κτίριο που αποτελείται από τρία εργαστήρια, εκθεσιακό χώρο, αποθήκες και μία αίθουσα εκπαίδευσης και εκδηλώσεων.

Τι παράγετε;

Παράγουμε πολλά πράγματα, όπως γλυκά του κουταλιού, κουλουράκια, μαρμελάδες, λικέρ, σιροπιαστά με φύλλο,

τούρτες, παστέλι, τραχανά, γλυκό του ταψιού, μακαρόνια και χειροποίητο φιδέ.

Πώς φτιάχνονται τα μακαρόνια; Πόσα κιλά μακαρόνια φτιάχνετε κάθε χρόνο;

Τα υλικά που χρησιμοποιούμε είναι αλεύρι, γάλα και αυγά, τα ανακατεύουμε και ρίχνουμε νερό. Άμα θέλουμε να τα κάνουμε με άλλα χρώματα και άλλες γεύσεις βάζουμε μέσα παντζάρι ή μελάνη σουπιάς, μπορούμε επίσης να βάλουμε καρτό ή σπανάκι. Αφού τα βάλουμε σε ένα μηχανήμα και τα ανακατέψει, τα βγάζουμε και τα ακουμπάμε πάνω στις σίτες και τα βάζουμε στο φούρνο όλη τη νύχτα. Φτιάχνουμε περίπου εκατό κιλά μακαρόνια το χρόνο.

Πώς φτιάχνετε το παστέλι;

Το παστέλι φτιάχνεται με σουσάμι, μέλι και ζάχαρη. Εκτός από το σουσάμι, τα υπόλοιπα τα ανακατεύουμε μέχρι να λιώσουν και μετά ρίχνουμε το σουσάμι και ανακατεύουμε συνεχώς αλλιώς θα καεί. Το ανακατεύουμε ένα τέταρτο και το αφήνουμε για λίγο. Μετά βάζουμε νερό πάνω στον πάγκο και στον πλάστη. Το ανοίγουμε ώστε να γίνει ίσιο και με ένα σχέδιο και με το μαχαίρι κόβουμε το παστέλι.

Πώς φτιάχνεται ο τραχανάς;

Βάζουμε γάλα, σιτάρι τριμμένο και αλάτι. Το γάλα πρέπει να είναι ξινόγαλλο. Παίρνουμε το πρόβιο γάλα και το ανακατεύουμε. Πρέπει να πάρει την ξινάδα. Βράζουμε το γάλα τρεις ώρες. Βάζουμε το αλάτι, το σιτάρι και το ανακατεύουμε μέχρι να γίνει ζύμη. Το αφήνουμε λίγες ώρες να φουσκώσει και ή το ανοίγουμε ή το κάνουμε τριμμένο. Το στεγνώνουμε κάποιες μέρες και το τρώμε.

Οι μαθητές του ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Μεσοτόπου και η δασκάλα τους, η κυρία Λεμονιά, ευχαριστούν τους υπεύθυνους του συνεταιρισμού για την υπέροχη συνέντευξη, την ξενάγηση και τη φιλοξενία στο χώρο τους. Πέρασαμε υπέροχα!

(Οι μαθητές: Χρυσάνθη, Μαρία, Ελένη, Στράτος, Μιχάλης, Μαριαλένα, Μυρσίνη, Γεωργία, Γρηγόρης, Σταύρος, Θέμης, Νίκος, Έφη, Θεοδώρα, Βερονίκη, Μιχάλης)

“ΚΑΠΟΙΟΣ ΦΟΥΡΝΟΣ ΘΑ ΓΚΡΕΜΙΣΤΗΚΕ”

Η φράση έχει τις ρίζες της στην εποχή που στα χωριά μετρούσαν τα σπύια με τους φούρνους, επειδή κάθε σπίτι είχε από έναν, για να ψήνει το ψωμί και το καθημερινό φαγητό. Υπάρχει κι ένα ιστορικό ανέκδοτο που λέει ότι όταν ένας Άγγλος φιλέλληνας ρώτησε το Θεόδωρο Κολλοκοτρώνη πόσο μεγάλο είναι το χωριό του, ο Κολλοκοτρώνης του απάντησε πως δεν είναι μεγάλο αφού έχει μόνο 100 φούρνους!!! Έτσι λοιπόν, όταν ο νοικοκύρης κάθε σπιτιού πέθαινε, λέγονταν η φράση «κάποιος φούρνος γκρεμίστηκε» εννοώντας ότι το απρόσμενο γεγονός έκλεισε το σπίτι. Διαχρονικά η σημασία της φράσης άλλαξε, ωστόσο με το άκουσμα κάποιου απρόσμενου συμβάντος λέμε «ΚΑΠΟΙΟΣ ΦΟΥΡΝΟΣ ΘΑ ΓΚΡΕΜΙΣΤΗΚΕ».

Αφορμή της παραπάνω αναφοράς είναι η πρόσφατη κατασκευή ενός πέτρινου παραδοσιακού φούρνου από τον γείτονα μου και συγχωριανό μας Γρηγόρη Ζαγκούλη. Ένα πραγματικό στολίδι σε μια γειτονιά του χωριού μας που θυμίζει τις παλιές εποχές, όπου οι πέτρινοι φούρνοι κοσμούσαν τις αυλές των σπιτιών και μοσχοβολούσαν οι μαχαλάδες από τις ευωδιές του ξύλου και των αγών υλικών που αργοψήνονταν πάνω

στις πυρόπληκες. Ο Γρηγόρης Ζαγκούλης από μικρός ήταν ένα παιδί με ανήσυχο πνεύμα που του άρεσε να δημιουργεί και να κατασκευάζει. Σήμερα είναι ένας νέος που ασχολείται με τις οικοδομικές εργασίες και ειδικεύεται στο χτίσιμο πέτρας. Ο παραδοσιακός φούρνος αποτελεί κάτι ιδιαίτερο για εκείνον, μιας και η κατασκευή του είναι κάπως περίπλοκη και χρειάζεται τεχνογνωσία.

Τα πρώτα μαθήματα για την κατασκευή του τα πήρε σε ηλικία 10 ετών παρακολουθώντας τον πατέρα του Βασίλη Ζαγκούλη που έχτιζε το φούρνο στον σπίτι τους. Τα επόμενα χρόνια συνέχισε να δουλεύει δίπλα του μαθαίνοντας όλα τα μυστικά, ώπου έφτασε σε ηλικία για να μπορεί να χτίσει έναν παραδοσιακό φούρνο μόνος του. Σήμερα σε ηλικία 28 ετών δηλώνει ότι η τέχνη είναι πατροπαράδοτη καθώς μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον με πατέρα οικοδόμο και νιώθει ευτυχής και παράλληλα τυχερός που έχει μάθει αυτές τις τέχνες. Ερωτώμενος πως σε τέτοια ηλικία έφτασε να χτίσει πέτρινους φούρνους του απάντησε ότι δεν παίζει ρόλο η ηλικία παρά μόνο η θέληση, το μεράκι και η αγάπη για αυτό που κάνει.

Εδώ θα ήθελα να κάνω μια αναφορά στο παρελθόν για τους παραδοσιακούς φούρνους και το ψήσιμο του ψωμιού με στοιχεία που αντέγραφα από το βιβλίο του συγχωριανού μας Πάνου Κοντέλη.

ΖΥΜΩΜΑ

Επαιρναν οι νοικοκυρές τον αγιασμό που γίνεται του Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου) γιατί μόνο με αυτόν τον αγιασμό μπορούσε να γίνει το προζύμι που το διατηρούσαν όλο το χρόνο. Το φύλλαγαν σε μια μικρή λεκανίτσα. Από βραδύς αραιώναν το προζύμι με ζεστό νερό, πρόσθεταν λίγο αλεύρι και το άφηναν μέσα στη σκάφη όλη τη νύχτα σκεπασμένο ζεστά. Το πρωί περνούσαν το αλεύρι από ψηλό κόσκινο και ζύμωναν στη σκάφη.

Γράφει η Πραξούλα Πιπίνη-Κωνστανταδέλλη

Πολλές νοικοκυρές είχαν ως τα τελευταία χρόνια πνακουτές. Εκεί μέσα έβάζαν υφαντές πιεστές και έβάζαν τα ζυμάρια των ψωμιών. Τα σκέπαζαν καλά και τα άφηναν σε ζεστό μέρος να φουσκώσουν. Παρακολουθώντας την πορεία του φουσκώματος κανόνιζαν την ώρα που θα άναβαν τον φούρνο.

ΦΟΥΡΝΙΣΜΑ

Τις ασβές και τα άλλα φρύγανα που καίγανε όταν «κάψει» ο φούρνος τα διευθετούσαν μέσα στο φούρνο μιντου «σκάλιθρου», μακρύ, λεπτό, γερό ξύλο από κλαδί πλάτανου, ώπου να καούν τελείως και να πυρώσει ο φούρνος. Ύστερα τον «πίνιζαν» δηλαδή καθάριζαν το δάπεδο του με την «πάννα» μια χοντρή λινάτσα στερεωμένη στη άκρη ενός «σκαλιθρού» που την βουτούσαν κάθε τόσο σε ένα κουβά με νερό. Μετά έριχναν μέσα τα ψωμιά με ένα πηλατό ξύλο «φουρναρόφκουαρου». Για το βγάλσιμο των ψημένων ψωμιών χρησιμοποιούσαν ένα μικρότερο σιδερένιο φτυάρι, του «σιδηρόφκουαρου». (σιδηρόφτυαρο). Οι μεγάλες οικογένειες ζύμωναν 10-12 ψωμιά την εβδομάδα. Μιλάμε για ψωμιά πάνω από δύο οκάδες το καθένα. Το ψωμί το φύλλαγαν μέσα στο κατώγι πάνω σε ένα σανίδι κρεμασμένο στο ταβάνι. Τον πρώτο συστηματικό επαγγελματικό φούρνο έκανε στο χωριό ο πατέρας του Χρήστου Δ. Βουρνάζος μετά την απελευθέρωση του νησιού το 1912 αλλά δεν κρατήθηκε. Μετά το 1930 έχτισε φούρνο ο Δημήτριος Γνήσιος μα ούτε και αυτός μπόρεσε να σταθεί.

Έτσι εδώ κλείνει ο κύκλος του ψωμιού και του φούρνου από το παρελθόν στο σήμερα που ο Γρηγόρης μου έδωσε την ιδέα να γράψω όλα αυτά με αφορμή την κατασκευή του δικού του πέτρινου παραδοσιακού φούρνου στη γειτονιά μου.

ΟΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Γράφει ο Φώτης Βασιλόγλου

Αρκετές και στοχευμένες σε ποικίλες μορφές του πολιτισμού είναι και φέτος οι εκδηλώσεις του Συλλόγου το καλοκαίρι στον Μεσότοπο. Μαζί με αυτές, που προγραμματίζουν οι αδερφοί σύλλογοι στο χωριό συνθέτουν ένα πολύ ικανοποιητικό σύνολο, ικανό να δώσει την ευκαιρία σε όλες κι όλους για ενεργή συμμετοχή.

Ξεκίνημα το βράδυ στις 3 Αυγούστου με την ενημερωτική εκδήλωση σε θέματα υγείας, που θα γίνει στο θεατράκι του Πάρκου. Ομιλήτριες οι: Κατερίνα Σκενδέρη, Μαρία Βασιλόγλου και Έφη Νοικοκύρη.

Κάθε χρόνο ένα αυγουσιάτικο πρωινό τα παιδιά μαζεύονται στον ίσκιο του Λαογραφικού Μουσείου για να δημιουργήσουν καλλιτεχνικά. Φέτος το πρωινό 4 Αυγούστου και ώρα 9.30 π.μ. αφού μαζευτούμε πάλι στο ίδιο μέρος, στο Μουσείο, θα πορευτούμε στα σοκάκια του χωριού με προορισμό το Δημοτικό Σχολείο Μεσοτόπου, όπου στη μεγάλη φιλόξενη αίθυσά του θα μας περιμένει μια έκπληξη! Θα χαρούμε από την αγαπητή μας Μαίρη Τσόγκα-Τιπιτή, εκπαιδευτικό και συγγραφέα, την παρουσίαση του καινούριου της βιβλίου για παιδιά: «Διάβασέ μου κι άλλο» εκδ. Μεταίχμιο, με ήρωα τον γάτο «Κροίσο», που από αρχοντόγατος, βρέθηκε να γυρίζει αδέσποτος και παλεύει να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες της ζωής! Προσκαλούμε όλα τα παιδιά να χαρούν από κοντά την συγγραφέα και το έργο της και να ταξιδέψουν

στον όμορφο κόσμο των βιβλίων.

Το απόγευμα στις 7 Αυγούστου και ώρα 7.00μ.μ. είναι το καθιερωμένο «κέρασμα» στο ανοιχτό Λαογραφικό Μουσείο. Θα χαρούμε την ξενάγηση στο Μουσείο, την έκθεση παλαιάς φωτογραφίας, μαζί με το χωριανό ρακί, παρέα με τους νόστιμους σπιτικούς μεζέδες, τα παραδοσιακά προϊόντα και τους γευστικούς καρπούς της μεσοτοπίτικης γης.

8 Αυγούστου 6.30 μ.μ. το απογευματάκι, είναι η μέρα για το «γειτονιό», από το Τμήμα Γυναικών του Συλλόγου μας. Το αντάμωμα φέτος θα γίνει στα Πλακεία, μιαν ακόμη όμορφη γειτονιά του χωριού, όπου τα καλοούδια, με τα «γλυκά και τ' αρμυρά» κέρασματα αλλά και το κουβεντολόι θα περισσεύει κι όλα τούτα θα ξυπνούν όμορφες τις θύμψεις

Την περσινή πολύ πετυχημένη περιπατητική διαδρομή προς τα δυτικά και νότια «Μεσότοπος- Κάμνια-Ποδαράς», που οργάνωσε ο Σύλλογός μας, έρχεται να διαδεχτεί η φεινή προς νοτιοανατολικά «Μεσότοπος-Χρούσος», ακολουθώντας το παλιό μονοπάτι, όπου αυτό υπάρχει και περπατιέται... Στις 10 Αυγούστου με αφετηρία την πλατεία. Αναχώρηση 6.30 π.μ. Φτάνοντας στην όμορφη κοιλάδα θα γνωρίσουμε ομορφιές και κρυμμένα μυστικά με τα ερείπια του Παλιόπυργου να ξεχωρίζουν...

1 4 Αυγούστου το απόγευμα 6.00 μ.μ. είναι η μέρα των αθλητικών αγώνων για τα παιδιά (δρόμοι και

αίμα εις μήκος - άνευ φοράς) στο γήπεδο του χωριού στον Πάλιουρα, που διοργανώνει κάθε χρόνο ο Σύλλογός μας με τον Α.Ο. Μεσοτόπου. Τα μετάλλια και οι έπαινοι θα δοθούν σε επόμενη μέρα. Φέτος επειδή υπάρχει πιθανότητα να γίνουν τον Αύγουστο έργα στο γήπεδο, που πιθανόν να ανατρέψουν τον παραπάνω προγραμματισμό, τυχόν αλλαγές θα ανακοινωθούν εγκαίρως.

Ο Σύλλογός μας έχει προσκληθεί να συμμετάσχει με τους Γληντιστάδες σε δύο ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις που προγραμματίζονται στο νησί. Συγκεκριμένα, στις 5 Αυγούστου στο Ακράσι, ένα από τα όμορφα ορεινά Πλωμαριτοχώρια, ο τοπικός σύλλογος σε συνεργασία με αυτόν που εδρεύει στην Αθήνα διοργανώνουν εκδήλωση με θέμα: «Από την ελιά στο λάδι» και οι «Γληντιστάδες» μας θα τραγουδήσουν και θα χορέψουν σκοπούς του χωριού και της Λέσβου. Την επιμέλεια της εκδήλωσης έχει ο εκπαιδευτικός Στάθης Σάπικας, που δίδαξε και στο σχολείο Μεσοτόπου.

Επίσης στη γειτονική μας Ερεσό διοργανώνεται και φέτος διήμερο μουσικό Φεστιβάλ στην Παναγιούδα στο Γιαλό στις 12 και 13 Αυγούστου το βράδυ. Οι «Γληντιστάδες» μας θα εμφανιστούν τη δεύτερη μέρα. Ευχαριστούμε θερμά τους αδερφούς Λεσβιακούς συλλόγους για τις προσκλήσεις κι ευχόμαστε κάθε επιτυχία!

«Διάβασέ μου κι άλλο», το νέο βιβλίο της Μαίρης Τσόγκα

Η κ. Μαίρη είναι μια γυναίκα από αυτές που το γλυκό χαμόγελο κι ο λόγος της σε ταξιδεύουν σε... παραμυθένιους τόπους. Αν και διαμένουμε μόνιμα στην πρωτεύουσα, μοιραζόμαστε περισσότερο χρόνο μαζί τα καλοκαίρια στο Μεσότοπο, παρέα με το σύζυγο της κ. Δημήτρη Τιπιτή. Εκεί που η ζωή κυλά ήσυχο πιο όμορφα! Οι δυο τους μένουν στο Πάνω χωριό ήσυχο πιο πέρα από τον Πλάτανο του παλιού ταχυδρομείου κι ίσως η θέα του Ταβαριού από ψηλά να αποτελεί πηγή έμπνευσης για τα βιβλία της.

Η Μαίρη Τσόγκα γεννήθηκε στην Αυστραλία, αλλά θυμάται να ζει μόνο στην Ελλάδα. Κατοικεί με την οικογένειά της στην Αθήνα. Σπούδασε Νηπιαγωγός και Αγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εργάστηκε και με τις δύο ειδικότητες σε διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Παράλληλα εξειδικεύτηκε στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Σήμερα είναι δασκάλα αγγλικών σε δημοτικό σχολείο. Το 2007 κυκλοφόρησε το πρώτο βιβλίο της για παιδιά «Μια μπάνια ζωγραφιά» (εκδ. Πατάκης). Το 2013 κυκλοφόρησε το πρώτο της μυθιστόρημα: Ο «Εβδομος κύκλος στο ποτάμι» (εκδ. Σύγχρονοι Ορίζοντες). Το 2015 κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο της για παιδιά «Διάβασέ μου κι άλλο» (εκδ. Μεταίχμιο).

Παρουσιάσεις του βιβλίου έγιναν αρκετές στην Αθήνα και μία ακόμα προγραμματίζεται στη Μυτιλήνη στο βιβλιοπωλείο «Book and Art» στις 21-7-2016 στις 19:30. Μια που οι βιβλιοπαρουσιάσεις και η γνωριμία με τους συγγραφείς σπανίζουν στα χωριά, σκεφτήκαμε να εντάξουμε στην παιδική καλλιτεχνική Δημιουργία (που κάθε χρόνο γίνεται στην πλατεία του Μουσείου) την παρουσίαση του νέου βιβλίου της και την ευχαριστούμε πολύ που δέχθηκε με χαρά!

Λίγα λόγια για το βιβλίο: Ο γάτος Κροίσος ζει ξέγνοιαστα σε ένα πλουσιόσπιτο, ώσπου η κρίση φέρνει τα πάνω κάτω στη ζωή του. Πώς θα μπορέσει να συνεχίσει τη ζωή του ο καλοθρεμμένος και καλοζωισμένος γάτος, όταν θα βρεθεί ταλαιπωρημένος και τραυματισμένος σε ένα καταφύγιο για αδέσποτα ζώα; Και γιατί ο δεκάχρονος Μάνος, ένα αγόρι με δυσκολίες στην ανάγνωση, τον επισκέπτεται στο καταφύγιο και του διαβάζει ιστορίες με γάτες; Θα μπορέσει άραγε ο Κροίσος να ξαναβιώσει βασιλιάς;

Μια ιστορία για την ελπίδα μέσα στις δυσκολίες και τις ανατροπές της ζωής, για τη θεραπευτική δύναμη των παραμυθιών, για τη φιλία, και την αποδοχή άνευ όρων.

ΜΑΡΙΑ Φ. ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ

ΔΗΜΟΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ, ΠΑΝΛΕΣΒΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ Ν. ΙΩΝΙΑΣ - Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΛΣΑ Τίμησαν το λαό της Λέσβου για τη συμβολή του στο προσφυγικό ζήτημα

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΒΑΚΑΛΗΣ

Με στόχο να ευαισθητοποιήσουν και να ενημερώσουν τους πολίτες για το προσφυγικό-μεταναστευτικό ζήτημα, να αναδειχθούν οι ιδιαίτερες σχέσεις που έχει η προσφυγομάνα Ν. Ιωνία, καθώς και να τιμηθεί ο λαός της Λέσβου, που, μέσα από την εθελοντική δράση του για τη διάσωση και περιθαλίξη των χιλιάδων προσφύγων που καταφεύγουν στο νησί, πρόσφερε μάθημα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης σε όλη την Ευρώπη, ο Δήμος Ν. Ιωνίας και η Πανλεσβιακή Ένωση Ν. Ιωνίας - Ν. Ηρακλείου, με τη στήριξη της ΟΛΣΑ, συνδιοργάνωσαν μια ειδική εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 22 Μαΐου, στο Δημοτικό Συνεδριακό Κέντρο της πόλης.

Την εκδήλωση παρουσίασε η ηθοποιός Σοφία Μάνεση, η οποία ανέγνωσε τους λόγους που οι διοργανωτές τίμησαν σε ειδική εκδήλωση το Δήμαρχο Λέσβου, Σπύρο Γαϊννό, τιμώντας στο πρόσωπό του τους Λέσβιους, για το εξαιρετικό παράδειγμα ανθρωπιάς που δίνουν σε όλη τον κόσμο, κι ακόμη έκανε ειδική αναφορά στον Αριστείδη Πατσόγλου, ο οποίος φιλοτέχνησε και ευγενικά παραχώρησε το αναμνηστικό έργο Τέχνης, με το οποίο τιμήθηκε ο Δήμαρχος Λέσβου.

Η τιμητική βραδιά ξεκίνησε με την προβολή ενός χαρακτηριστικού ολιγόλεπτου «Βίντεο-ντοκουμέντου», με τίτλο: «People of Nowhere», του Lior Sperandeo, όπου σε λιγότερο από δύο λεπτά αποτυπώνονταν οι χαρακτηριστικότερες στιγμές των προσφύγων στη δύσκολη διαδρομή τους προς μια «Γη Επαγγελίας», μέσω του Αιγαίου, καθώς και συγκλονιστικές εικόνες από αποστολές διάσωσης τους στα ανοιχτά και στα παράλια της Λέσβου. Αμέσως μετά, ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας, Ηρακλής Γκότσης, απεύθυνε έναν σύντομο χαιρετισμό και ακολουθώντας, χαιρετισμό απεύθυνε ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νίκος Ξυδάκης.

Η Χρυσάνθη Κοντού, Πρόεδρος της Πανλεσβιακής Ένωσης Ν. Ιωνίας-Ν. Ηρακλείου Αττικής, ανέφερε μεταξύ άλλων πως: «Η αποψινή εκδήλωση είναι μια προσπάθεια ανάδειξης του προσφυγικού ζητήματος και της θαυμαστής αλληλεγγύης των Λέσβιων συμπατριωτών μας σε ανθρώπους ταλαιπωρημένους, θύματα πολέμου και οικονομικής καταστροφής.

Επίσης, την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής, Νεκτάριος Βακάλης, ο οποίος τόνισε το παράδειγμα ανθρωπιάς όλων των Λέσβιων και προέτρεψε την Πολιτεία να φροντίσει τους νησιώτες, καθώς και η Αντιπρόεδρος της Στέγης Συρίων Ελλάδας, Σουζάνα Καμπάνι που συγκλήθηκε με την περιγραφή της για τα δεινά του πολέμου στην χώρα της.

Στη συνέχεια, ανέβηκε στο βήμα ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Ν. Ιωνίας (Κέντρο σπουδών και ανάδειξης Μικρασιατικού πολιτισμού), Λουκάς Χριστοδούλου, ο οποίος προχώρησε σε μια ενδιαφέρουσα ιστορική εισήγηση σχετική με τα δύσκολα χρόνια της περιόδου 1914-1922, με παράλληλη χρήση ιστορικού φωτογραφικού υλικού.

Αμέσως μετά έλαβε τον λόγο ο Επίτιμος Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής, κ. Χριστόδουλος Τσακρέλλης και ακολούθως, με την προτροπή του, η Λενέτα Στράνη ανέγνωσε ένα ποίημά της αφιερωμένο στους πρόσφυγες, από την ποιητική συλλογή της με τον χαρακτηριστικό τίτλο: «Απλήκη Ζώνη».

Η εκδήλωση, στην οποία παραβρέθηκαν πλήθος επισήμων (αντιδημάρχων, επικεφαλής δημοτικών παρατάξεων, δημοτικών συμβούλων, προέδρων συλλόγων κ.λπ.) και απλού κόσμου, ολοκληρώθηκε με την παράθεση δεξίωσης στον αίθριο χώρο της Συνεδριακού Κέντρου, κι ακόμη, ο Δήμαρχος Λέσβου και όσοι άλλοι επιθυμούσαν ξεναγήθηκαν στα Μουσεία του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. από τον Πρόεδρό του Λουκά Χριστοδούλου.

ΘΑ ΓΙΝΕΙ (Ο) ΜΥΛΟΣ;

Γράφει η Αντζελα Κοντού

Στην ακριτική και δοκιμαζόμενη σε πολλά επίπεδα Λέσβο, στο νοτιοδυτικό τμήμα της και στην περιοχή Μεσοτόπου, ο ερειπωμένος νερόμυλος Καταχανά στην εύφορη κοιλάδα της Μαηλιόντας καταρρέει μέρα με τη μέρα περιμένοντας υπομονετικά τη μοίρα του. Ξαφνικά όμως, μετά από χρόνια προσπαθειών, η πιθανότητα ένταξής του σε οικονομικό πρόγραμμα μοιάζει πιο κοντινή από ποτέ.

Εντωμεταξύ, στη βόρεια εσχάτια της ελληνικής επικράτειας, στον Άγ. Γερμανό Πρεσπών, ένας άλλος νερόμυλος, υπέροχα αναπαλαιωμένος και πλέον απολύτως λειτουργικός, αποσπά το 1ο βραβείο σε πανευρωπαϊκό επιπέδου διαγωνισμό. Μια τυχαία συγκυρία. Που όμως γεννά σκέψεις.

Ο νερόμυλος Πρεσπών είχε την καλή τύχη να βρεθούν άνθρωποι με τεχνογνωσία και όραμα, μα και τα απαιτούμενα κονδύλια για ένα τόσο δύσκολο και απαιτητικό έργο. Τώρα αποτελεί, όπως βλέπετε στις φωτογραφίες, ένα πραγματικό έργο τέχνης στην περιοχή, απόλυτα εναρμονισμένο με το φυσικό τοπίο, αισθητικά άρτιο. Ένα ολοζώντανο μουσείο όπου ο επισκέπτης ρίχνει μια ματιά στο παρελθόν. Μα είναι και ολότελα δεμένο στο παρόν, καθώς δίνει δουλειά σε ντόπιους νέους και αποτελεί τουριστικό πόλο έλξης στην περιοχή με όλες τις παράπλευρες ωφέλειες.

Η δική μας ευχή είναι να μπορέσουμε κι εμείς να χαρούμε ένα παρόμοιο κόσμημα στα δικά μας μέρη, που θα δώσει νέο αέρα στο πολιτιστικό γίγνεσθαι και στην οικονομική ανάπτυξη. Η αποκατάσταση του μύλου Καταχανά μπορεί να γίνει η αφετηρία για την ήπια αειφορική αξιοποίηση και ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής με σεβασμό στο περιβάλλον. Ο νερόμυλος Πρεσπών είναι αυτό που εμείς ονειρευτήκαμε να φτιάξουμε στη Μαηλιόντα.

Σε όλη την ευρύτερη περιοχή του Μεσοτόπου μόνο η περιοχή της Μαηλιόντας έχει τρεχούμενα νερά ολόχρονα. Το νερό κατεβαίνει από ψηλά, από τις πηγές του Αγίου Κωνσταντίνου και σχηματίζει ποτάμι καταφορίζοντας μέσα στην καταπράσινη κοιλάδα. Από αυτές τις πηγές άλλωστε υδροδοτείται το χωριό από το 1976 και μετά με το τιτάνιο έργο της Κοινότητας Μεσοτόπου, του Προέδρου της Λουκά Κοντού και των χωριανών που εργάστηκαν γι' αυτό το σκοπό.

Πολύ πριν από αυτό όμως και συγκεκριμένα το 19ο αιώνα ξεκίνησαν να λειτουργούν οι νερόμυλοι στη Μαηλιόντα. Το νερό που τους έδινε κίνηση κυλούσε σε ένα τεχνητό αυλάκι ενισχυμένο τοπικά στα πλάγια με ντουβαράκια χτισμένα με κουρασάν' (κονίαμα από τριμμένο κεραμίδι, νερό και ασβέστη, που αντικαθιστούσε το τσιμέντο). Οι νερόμυλοι έστεκαν χτισμένοι στη σειρά, από το Στένακα (ένα σημείο ιδιαίτερως κατοράχαλο, όπου οι βράχοι κλείνουν αντικριστά αφήνοντας μόνο ένα στενό μονοπάτι ανάμεσά τους) μέχρι το γεφύρι. Οι μύλοι, 12 τον αριθμό, δούλευαν ασταμάτητα, ιδιαίτερα το χειμώνα, που το νερό ήταν άφθονο και ορμητικό, εξυπηρετώντας όχι μόνο τις ανάγκες του Μεσοτόπου, αλλά και των γειτονικών χωριών, Ερεσού και Άγρας. Οι μυλωνάδες με τις οικογένειές τους ζούσαν μόνιμα στη Μαηλιόντα και

μαζί με τους περιβολήρδες και τους βοσκούς έδιναν ζωή στην κοιλάδα.

Οι νερόμυλοι δούλευαν ακούραστα 24 ώρες το 24ωρο. Η θεία-Μαρία Καραστεφανή (Πιλαφίνα) έδωσε την εξής μαρτυρία:

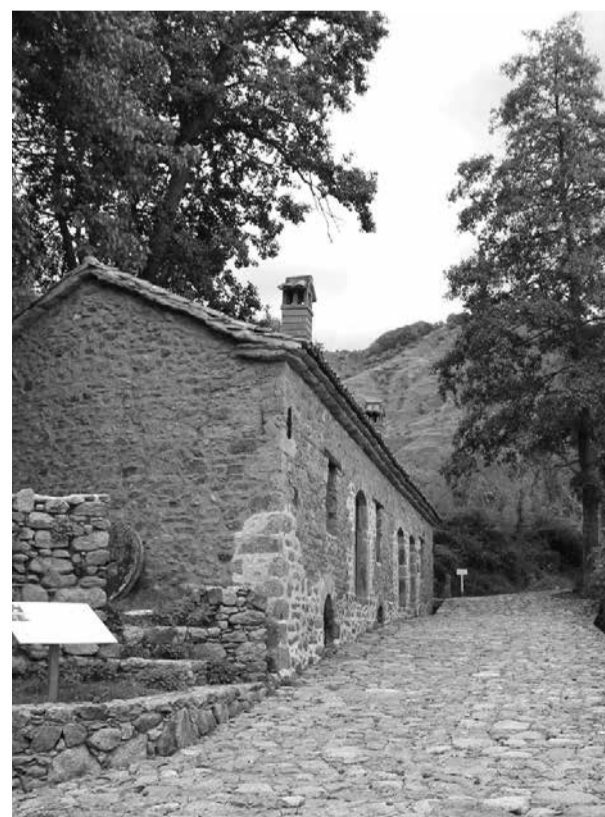
“Κάτου-κάτου, έφτου σγκη «κουλέθρα» που λέγαμι, είχι ένα ξύλου. Βάζαν ένα άλλου ξύλου μπρουστά να μη φεύγι(ι) μαζουμένου του νιρό, τση του λέγαμι «βούστ'λου». Είχι μηχανήμα τση του λέγαν «τσιμπί(ι)», τση πα' s' εφτό, είχι ξ'ήνια φτιρά. Χκύπα του νιρό έφτου απάνου, τση γύρ'ζι. Σγκη πλάκα, 'που πάνου πέφταν «τσακ τσακ» ένα δυο σπειριά.... Σι τέσσιρις – πέντι ώρις, ήβγινι ένα άλεσμα. Αλλά ήβγινι τόσου καλό τ' αλεύρ'!”

Έτσι λοιπόν άλεθαν οι μύλοι έως το 1950 σχεδόν, όπου και κατόπιν απόφασης της Νομαρχίας σταμάτησαν να λειτουργούν προκειμένου να παραχωρηθεί το νερό της Μαηλιόντας στους περιβολήρδες. Τότε ο Κώστας Βουδούρης (Κουστάκ') έφτιαξε την περίφημη «μηχανή», τον πετρελαιοκίνητο αλευρόμυλο που αντικατέστησε τους νερόμυλους. Έκτοτε εγκαταλείφθηκαν, λησμονήθηκαν και τα απομεινάρια τους στέκουν ανυπεράσιστα απέναντι στο χρόνο για να θυμίζουν σε όσους τύχει να περάσουν ότι κάτι υπήρχε πριν εκεί.

ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ

Γράφει η Αγγέλα Γεωργαντά, αρχιτέκτων μηχανικός / Ιούνιος 2016

Το έργο της «Αποκατάστασης και Ανάδειξης του Νερόμυλου του Αγ. Γερμανού Πρεσπών» κέρδισε Βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Πολιτιστική Κληρονομιά για το 2016 / Βραβεία Eurora Nostra - τη μεγαλύτερη Ευρωπαϊκή βράβευση στο χώρο της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι 28 βραβευθέντες από 16 χώρες επιλέχθηκαν για το υποδειγματικό τους έργο στους τομείς της αποκατάστασης, έρευνας, μακροχρόνιας προσφοράς στον πολιτισμό καθώς και της εκπαίδευσης, κατάρτισης και ευαισθητοποίησης. Επιπλέον, το έργο συγκαταλέχθηκε στους 7 Grand Prix Νικητές, με χρηματική επιβράβευση 10.000€.

Ο νερόμυλος του Αγ. Γερμανού βρίσκεται στην ορεινή περιοχή του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών, σε υψόμετρο 1.100 m και σε απόσταση περίπου 400 m βόρεια του ομώνυμου οικισμού. Υδροδοτείται από τον ποταμό του Αγ. Γερμανού, που αποτελεί ένα φυσικό προστατευόμενο οικοσύστημα, που εξασφαλίζει άφθονο νερό στο μύλο καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Ο νερόμυλος αποτελεί συγκρότημα τριών χρήσεων και διαθέτει τρεις ανεξάρτητους μηχανισμούς. Το μηχανισμό του αλευρόμυλου για το άλεσμα των σιτηρών, το μηχανισμό της νεροτριβής για το πλύσιμο των υφασμάτων, χαλιών κλπ. και το μηχανισμό του μαντινού για την τελική επεξεργασία των αργαλίσων υφασμάτων, των μάλλινων υφαντών.

Κατασκευάστηκε το 1930, ημερομηνία χαραγμένη στο

«κλειδί» του υπέρθυρου της κεντρικής εισόδου και κάλυπτε πρώτιστα τις ανάγκες των περίπου 2.500 κατοίκων του οικισμού (1940), κεφαλοχωρίου τότε της περιοχής. Σήμερα ο οικισμός αριθμεί μόνο 180 κατοίκους.

Στην τριεθνή Πρέσπα, πριν το 1912, λειτουργούσαν 92 νερόμυλοι με 126 μηχανισμούς. Απ' αυτούς τους μύλους 20 βρισκόντουσαν στο ελληνικό τμήμα. Μετά το 1949, το τέλος του εμφυλίου πολέμου, ο μύλος βρίσκεται χωρίς ιδιοκτήτη, σταματά να λειτουργεί και περιστασιακά χρησιμοποιείται ως αποθηκευτικός χώρος, κυρίως ζωοτροφών από τους κτηνοτρόφους της περιοχής. Οι μηχανισμοί του, ξύλινοι στο μεγαλύτερο τμήμα τους, σταδιακά καταστρέφονται και τα μεταλλικά τους τμήματα χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις. Η ιδιοκτησία του μύλου μεταφέρεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η αποκατάσταση και ανάδειξη του παραδοσιακού νερόμυλου είχε ως στόχο τη διατήρηση της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς της περιοχής και παράλληλα, την προβολή του μοναδικού οικολογικού περιβάλλοντος του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών. Το έργο αποσκοπούσε αφενός στην πλήρη επαναλειτουργία και των τριών μηχανισμών του και αφετέρου στη δημιουργία ενός επισκέψιμου χώρου, όπου οι επισκέπτες δέχονται γενικές πληροφορίες για τη λειτουργία των μύλων, την ιστορία και τη χρήση του συγκεκριμένου, για το πώς ο μύλος αυτός συνδέεται με το ιδιαίτερο φυσικό

οικοσύστημα του υδροδότη ποταμού του Αγ. Γερμανού και μπορούν να περιηγηθούν και να παρατηρήσουν το «σύστημα» του νερού που δίνει ζωή στο μύλο.

Υλοποίηση έργου

Το 2012, εκπονήθηκε η Μελέτη Αποκατάστασης και Ανάδειξης του Νερόμυλου του Αγ. Γερμανού, το κόστος εκπόνησης της οποίας ανέλαβε η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, με την άδεια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Την υλοποίηση του έργου επέλεξαν να συγχρηματοδοτήσουν το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντης και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Οι εργασίες ξεκινάνε τον Αύγουστο 2013 και ολοκληρώνονται τον Αύγουστο 2015. Η μελέτη και η κατασκευή του έργου κόστασε συνολικά 112.500 €. Την εκτέλεση και την οικονομική διαχείριση του έργου είχε η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών. Τη μελέτη, την οργάνωση και την επίβλεψη των εργασιών εκτέλεσαν οι αρχιτέκτονες μηχανικοί Αγγελική Γεωργαντά και Αχιλλέας Στίσιος.

Ο προϋπολογισμός του έργου ήταν χαμηλός, γεγονός που πίεσε προς την κατεύθυνση όσο το δυνατόν οικονομικότερων λύσεων. Παρ' όλα αυτά, στο τέλος του έργου επιτεύχθηκε επιπρόσθετα η κατασκευή ενός παραδοσιακού «γερανού» για το σήκωμα της επάνω μυλόπετρας, για την οποία αρχικά προβλεπόταν μια παραδοσιακή αλλήλ δύσκολη τεχνική με ξύλινες σφήνες, και τριών βάσεων για το στράγγισμα των πλημμένων υφασμάτων - στοιχεία που κρίθηκαν απαραίτητα για την ευκολότερη λειτουργία του μύλου.

Σχεδιασμός αποκατάστασης

Στο σχεδιασμό του έργου βασικός κανόνας ήταν η αποκατάσταση του κτιρίου και των μηχανισμών του με τη χρήση και εφαρμογή φυσικών υλικών και παραδοσιακών τεχνικών, ώστε να μην υπάρξει μορφολογική αλλοίωση στα χαρακτηριστικά του και να αποκατασταθούν οι μεταγενέστερες επεμβάσεις στο κτίσμα. Αρχή του σχεδιασμού ήταν οι επεμβάσεις να είναι όσο το δυνατόν πιο διακριτικές, σαν κάποιος απλά να το «ξεσκόνισε», σαν όλα να ήταν πάντα εκεί.

Μόνο οι εργασίες ανάδειξης του έργου απαιτούσαν νέες παρεμβάσεις, ξένες σε σχέση την αρχική μορφή του μύλου. Στα στοιχεία πληροφόρησης (πινακίδες ενημέρωσης, επιγραφές κλπ.) χρησιμοποιήθηκαν σύγχρονα υλικά, ώστε η παρουσία τους να είναι σαφής και διακριτή. Για το σχεδιασμό των νέων οικοδομικών στοιχείων, που κυρίως αφορούσαν την πρόσβαση στο μύλο (καθντερίμι) και την πρόσβαση στο σύστημα υδροδότησης (κλίμακα) αποφασίστηκε ο σχεδιασμός λιτών και καθαρών μορφών με τη χρήση μόνο φυσικών υλικών - υλικών που ήδη υπήρχαν στο μύλο: πέτρα, σίδηρο και ξύλο, χωρίς επενδύσεις και χρωματισμούς και όσο αυτό ήταν δυνατό υλικών ήδη χρησιμοποιημένων, με κοντινό βαθμό γήρανσης.

Ο μύλος επιλέχθηκε να παραμείνει χωρίς ηλεκτροδότηση. Η εγκατάσταση «φωτοσωλήνων» στη στέγη του μύλου, που οδηγούν το ηλιακό φως στον εσωτερικό χώρο, βελτίωσε ικανοποιητικά τη στάθμη φωτός.

Δυσκοιλίες

Ο σχεδιασμός των μηχανισμών του μύλου δημιούργησε το βασικότερο προβληματισμό σχεδιασμού, καθώς έχει εκλείψει παρόμοια εμπειρία και απαιτήθηκε συστηματική έρευνα, αποτύπωση και προσαρμογή των χαρακτηριστικών άλλων διασωθέντων μηχανισμών στα δεδομένα του νερόμυλου του Αγ. Γερμανού.

Η επόμενη σημαντική δυσκοιλία που αντιμετωπίστηκε ήταν η επίτευξη της σωστής λειτουργίας του αλευρόμυλου. Καθώς ο προϋπολογισμός του έργου ήταν περιορισμένος αποφασίστηκε η χρήση παλιών μυλόπετρων. Η διαδικασία ανεύρεσής τους υπήρξε ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα. Συμφωνήθηκε να μην χρησιμοποιηθούν μυλόπετρες από μύλο που δυνητικά θα μπορούσε να αποκατασταθεί, καθώς αυτό ουσιαστικά θα του ακυρώνεται τη δυνατότητα αυτή. Έτσι ξεκίνησε μια διαδικασία ανεύρεσης μυλόπετρων από μύλους που βρίσκονταν σε κακή κατάσταση και δεν είχαν περιθώριο αποκατάστασης, μύλοι που όμως παρουσίαζαν μικρή πιθανότητα να διασωθούν μυλόπετρες καλής ποιότητας. Η έρευνα αυτή διήρκεσε περίπου ένα χρόνο ώσπου τελικά, μια τοπική οικογένεια δώρισε τις μυλόπετρες από τον οικογενειακό τους μύλο που πλέον κατέρρεε. Στη φάση αυτή έγινε συνειδητό το μέγεθος της απώλειας αυτής της ιστορικής μας κληρονομιάς, καθώς ψάχτηκαν τα ερείπια 30 μύλων και πλέον, στην ευρύτερη του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών περιοχή. Ερείπια μύλων και παλιών μηχανισμών χάνονταν μέσα στην πυκνή βλάστηση και είναι σχεδόν αδύνατο να φανταστεί κανείς όλα αυτά τα κτίσματα ενεργά, με ανθρώπους και ζώα, μια χαμένη ιστορία ξεχασμένη για πάντα από την οποία έμενε μόνο μια τελευταία εικόνα ανάμεσα στις φυλλωσιές.

Τεχνική & Υλικά

Εκτός από το τσιμέντο που χρησιμοποιήθηκε ως συνδετικό κονίαμα στις λιθοδομές, χωρίς να είναι ορατό, στις θέσεις

που χρειαζόντουσαν στατική ενίσχυση, χρησιμοποιήθηκαν φυσικά τοπικά υλικά: άμμος ποταμίσια, χώμα με πηλό της περιοχής, ξυλεία δασική τοπική για τη στέγη, υλικά που είχαν χρησιμοποιήσει και οι αρχικοί τεχνίτες του μύλου. Εφαρμόστηκαν ίδιοι τύποι αρμολογημάτων με τους παλιούς, υδραυλικά ασβεστοκονιάματα και χωμάτινα. Οι νέες λιθοδομές ακολούθησαν την ίδια τεχνική κτισίματος, με χρήση τοπικής πέτρα γρανίτη, που μας πρόσφεραν κάτοικοι του χωριού.

Στους μηχανισμούς επιλέχθηκε, για τα τμήματα που διαβρέχονται ξυλεία ρόμπολου (πχ. νεροτριβή και μαντάκι), για τα τμήματα που απαιτούσαν αυξημένες μηχανικές αντοχές καστανιά (πχ. γερανός μυλόπετρας) και για τα υπόλοιπα έλατο, υλικά που παραδοσιακά χρησιμοποιούσαν στις ξυλοκατασκευές των νερόμυλων.

Στην αποκατάσταση του εσωτερικού δαπέδου εφαρμόστηκε κεραμικό σταθεροποιημένο δάπεδο, ένα απόλυτα οικολογικό και βιοκλιματικό υλικό, με δυνατότητα να απορροφά τα νερά χωρίς να λασπώνει, έχοντας την όψη χώματος όπως ήταν αρχικά. Μόνο γύρω από τη νεροτριβή κατασκευάστηκε λιθόστρωτο.

Στην επικάλυψη της στέγης, ως καλυπτήρες χρησιμοποιήθηκαν τα παλιά, μετά από διαλογή, χειροποίητα κεραμίδια του μύλου και μόνο οι στρωτήρες ήταν νέοι βυζαντινού τύπου.

Τα σιδερένια κιγκλιδώματα της σκάλας και του μονοπατιού περιήγησης στο σύστημα υδροδότησης κατασκευάστηκαν χειροποίητα με παραδοσιακό τρόπο σε καμίνι. Όλες οι νέες μεταλλικές κατασκευές αφέθηκαν να οξειδωθούν φυσικά και στη συνέχεια επαλείφθηκαν με κεραλοϊφή ώστε να σταματήσει η περαιτέρω διάβρωσή τους.

Στα πατήματα της εξωτερικής σκάλας χρησιμοποιήθηκαν παλιά ξύλα σιδηροτροχιών, που παρέμειναν ανεπεξέργαστα.

Οι οικοδομικές εργασίες πραγματοποιήθηκαν από τοπικούς τεχνίτες με εμπειρία σε παραδοσιακές τεχνικές, κυρίως πετράδες, που ασχολούνται συστηματικά και γνωρίζουν τα παλιά παραδοσιακά κτίσματα της περιοχής των Πρεσπών.

Παραγωγή αλευριού

Η παραγωγή λεπτού βρώσιμου αλευριού με μυλόπετρες απαιτεί πολύ εξειδικευμένη τεχνική. Οι παλιές χειροποίητες μυλόπετρες δεν έχουν ομοιόμορφα κατανεμημένο βάρος και είναι πολύ δύσκολο να τις «ζυγίσεις» κατά την περιστροφή τους. Η επιφάνεια τριβής τους απαιτεί ειδικό πελέκημα. Μικρές διαφοροποιήσεις στη ταχύτητα του νερού, τη θέση και την γωνία που θα κτυπήσει τη φτερωτή, η ταχύτητα και ποσότητα του καρπού που πέφτει, παίζουν σημαντικό ρόλο στην ποιότητα του παραγόμενου αλευριού. Όλη αυτή την τεχνολογία διέθετε μόνο ο παλιός μυλωνάς μπάρμπα Νάσος Μίνος, από τη Φιλιπιάδα. Οργανώθηκαν τρία εργαστήρια, που εκτός των τεχνικών συμμετείχαν και νέοι της περιοχής, ώστε μέσα από τη διαδικασία επίλυσης της λειτουργίας του αλευρόμυλου να μεταδοθεί και η γνώση σε αυτούς που μελλοντικά θα το λειτουργήσουν.

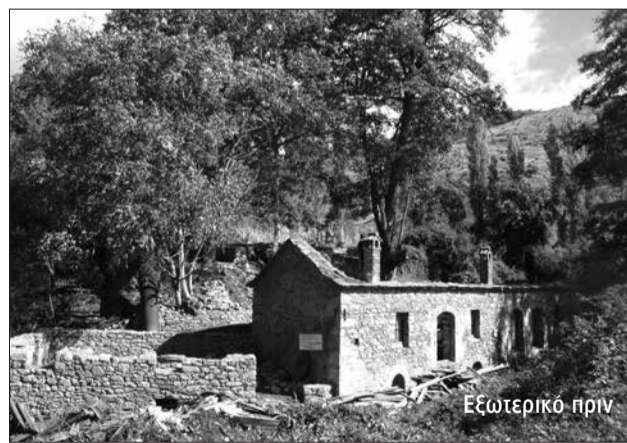
Ο μπάρμπα Νάσος κατάφερε όχι μόνο να λειτουργήσει το μύλο αλλά, μέσα από δικής του έμπνευσης μικρές μετατροπές και προσαρμογές, να φτιάξει ένα σύστημα που θα μπορούν εύκολα να δουλέψουν λιγότερο έμπειροι μυλωνάδες.

Αποτελέσματα

Η υλοποίηση της μελέτης του νερόμυλου κάλυψε τους προβλεπόμενους στόχους του έργου και στα τρία επίπεδα: αποκατάστασης, λειτουργίας και ανάδειξης, δημιουργώντας ένα «ζωντανό» μνημείο της προβιομηχανικής ιστορίας της περιοχής. Σημαντική και ενθαρρυντική υπήρξε η αποδοχή από την τοπική κοινωνία και η επιθυμία συμμετοχής στην κατασκευή και λειτουργία του. Η επαναλειτουργία του μύλου έχει συμβάλει στην ανάδειξη παραδοσιακών ασχολιών και πρακτικών με την ενασχόληση νέων ανθρώπων με παραδοσιακές τεχνικές, έχει επαναφέρει την παραδοσιακή παραγωγή αλεύρων και σταδιακά προωθεί την καλλιέργεια βιολογικών σιτηρών. Τρεις νέοι που κατοικούν στην περιοχή είναι οι σημερινοί μυλωνάδες. Επιπλέον, η αποκατάσταση και λειτουργία του νερόμυλου αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης των επισκεπτών που θέλουν να γνωρίσουν καλύτερα αυτή τη σημαντική πτυχή της πολιτισμικής κληρονομιάς της Πρέσπας.

Επίσης, στο πλαίσιο του Διασυνοριακού Πάρκου μεταξύ Ελλάδας, Αλβανίας και ΠΓΔΜ, ο νερόμυλος του Αγ. Γερμανού μπορεί να αποτελέσει μέρος ενός δικτύου με σκοπό την ανάδειξη των κοινών πολιτιστικών αξιών των υγροτόπων.

Ο νερόμυλος του Αγ. Γερμανού, με χρήση στενά δεμένη με την καθημερινή ζωή των χωριών, εκφράζει την ιστορική μνήμη μιας κοινωνίας που μετά τον εμφύλιο διασπάστηκε και η επαναλειτουργία του δηλώνει ότι οι κοινωνίες, όσο και αν κάποτε αποδιοργανώνονται, πάντα θα αναβιώνουν.

Εξωτερικό πριν

Εξωτερικό μετά

Εσωτερικό πριν

Εσωτερικό μετά

ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

Ο άγονος βράχος της Μακρονήσου είναι δεκαπέντε τετραγωνικά χιλιόμετρα γης. Ανέναντι του στέκει αγέρωχος ο ναός του Ποσειδώνα και η ιστορική πόλη του Λαυρίου.

Το Ξερωνήσι αυτό, αποφάσισε η ελληνική κυβέρνηση, που προήλθε από τις εκλογές της 1-4 -1946, ότι ήταν κατάλληλο να φιλοξενήσει τον Ο.Α.Μ., (Οργανισμό Αναμόρφωσης Μακρονήσου).

Έτσι στις 19 Φεβρουαρίου 1947 άνοιξε τις πύλες του το «σωφρονιστικό» ίδρυμα, με εισήγηση του Γενικού Επιτελείου Στρατού προς το Υπουργείο Στρατιωτικών. Στο εισηγητικό σημείωμα αναφέρεται επί λέξει: «Αποφασίζεται ο περιορισμός των αριστερών στρατευσίμων εις ορισμένα στρατόπεδα δια να υποστούν αποτοξίνωσιν. Όλαι αι στρατιωτικά μονάδες δέον όπως εκκαθαρισθούν από αριστερίζοντες ή υπόπτους αριστερισμού». Υπολογίζεται ότι την περίοδο 1947 – 56, πάνω από 100.000 άνθρωποι πέρασαν από το νησί.

Στη Μακρόνησο χτίστηκαν από τους ίδιους τους κρατούμενους εκκλησίες, γήπεδα, θέατρα, χώροι στους οποίους κυρίως ασκείτο η ιδεολογική «αναμόρφωση» των εξόριστων. Παρθενώνες, Αγ. Σοφίες, αψίδες, ανάγλυφα, αγάλματα, μνημεία με βοτσαλωτά,

επιγραφές με συνθήματα (που κάλυπταν ολόκληρες πλαγιές), συμπλήρωναν το κλίμα της «αναμόρφωσης». Υψώθηκαν Διοικητήρια σε περίοπτες θέσεις, βίβες των Διοικητών, Λέσχη Αξιωματικών για τους «εκπαιδευτές». Κτίρια για κοινόχρηστες λειτουργίες, αρτοκλιβανοί, εργοστάσιο παραγωγής αναψυκτικών, ραδιοφωνικός σταθμός, αναρρωτήριο, μαγειρεία, δεξαμενές νερού,

Το μνημείο του Μακρονησιώτη Αγωνιστή

χώροι υγιεινής.

Οι εξόριστοι ζούσαν μέσα σε τσαντάρια εκτεθειμένοι στους αέριδες, το κρύο ή την αβάσταχτη ζέση, υποφέροντας από πείνα και δίψα. Κάθε στρατόπεδο περιβαλλόταν από πυκνές σειρές συρματοπλεγμάτων και φυλακίων. Το νησί εγκαταλείφθηκε το 1961 και στη συνέχεια ληληλατήθηκαν όλες οι εγκαταστάσεις και αποξυλώθηκαν όλα τα υλικά που ήταν δυνατόν να επαναχρησιμοποιηθούν.

Στις 16 Μαΐου 1989 με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού που υπογράφεται από την υπουργό Μελίνα Μερκούρη, ολόκληρο το νησί χαρακτηρίζεται ως ιστορικός τόπος και ιστορικά διατηρητέα μνημεία όλα τα κτίρια των στρατοπέδων του νησιού. Στο σκεπτικό της απόφασης αναφέρεται: γιατί έχει σημαδέψει την ιστορία της νεότερης Ελλάδας, γιατί αποτελεί χώρο μνήμης όχι μόνο γι' αυτούς που έζησαν όλη τη φρικαλεότητα της περιόδου 1946-1953, αλλά για όλους τους Έλληνες, και κυρίως για τις νέες γενιές, γιατί αποτελεί σύμβολο καταδίκης του εμφύλιου πολέμου, όλων των βασανιστηρίων και κάθε καταπίεσης από οπουδήποτε προερχόμενης, βωμό ελευθερίας της σκέψης και των ιδεών.

Αφορμή για τη σύντομη αυτή αναφορά μας στο νησί της Μακρονήσου, ήταν η εκδρομή προσκύνημα στον βράχο αυτό των μαρτυριών. Η ιδέα έπεσε στη τελευταία χειμερινή συνάντηση στην αίθουσα του συλλόγου. Αναζητήσαμε τρόπους για να πάμε στο νησί. Πληροφορηθήκαμε ότι η Πανελλήνια Ένωση Κρατούμενων Αγωνιστών Μακρονήσου (ΠΕΚΑΜ) κάθε χρόνο διοργανώνει στις αρχές του καλοκαιριού προσκύνημα στο ιστορικό αυτό τόπο. Έτσι την Κυριακή, 5 Ιουνίου βρεθήκαμε στο φέρι-μπόουτ που μας έφερε από το Λαύριο στον μικρό όρμο, μπροστά από τα απομεινάρια του Α' τάγματος «σκαπανέων», ανάμεσα σε εκατοντάδες προσκυνητές κάθε ηλικίας. Τα συναισθήματα ανάμεικτα και η σκέψη προσπαθεί να κάνει εικόνα τις αφηγήσεις των γηροντότερων.

Πριν πηδαιώσουμε το μνημείο του Μακρονησιώτη Αγωνιστή όπου έγινε κατάθεση στεφάνων και ομιλία από τον πρόεδρο της ΠΕΚΑΜ κ. Γρηγόρη Ριζόπουλο, βρήκαμε καταφύγιο σκιάς στους Αρτοκλιβανούς, την εκκλησία του Αγίου Αντώνη η άλλα κτίσματα, όλα φτιαγμένα με τον πόνο και το αίμα των κρατούμενων. Η επίσκεψη τιμής και μνήμης ολοκληρώθηκε στο χώρο του θεάτρου με συναυλία του συγκροτήματος «Ρωμιόσυνη».

Ακούγονται ποιήματα και τραγούδια γραμμένα από τους εξόριστους. Η βουβή συγκίνηση είναι έκδηλη.

Κατφορίζουμε προς το πλοίο. Απόπλους...

Το νησί είναι πάλι στην ερημιά του, κι όμως νοιώθουμε πως κάτι αφήσαμε πίσω μας ... ένα κομμάτι της ιστορίας μας, ένα κομμάτι του εαυτού μας. Οι Μακρονησιώτες προσπάθησαν και προσπαθούν να διασώσουν την ιστορική μνήμη και ότι απομένει από τα στρατόπεδα της Μακρονήσου που έχει μεταβληθεί σ' ένα απέραντο βοσκότοπο.

Τρία μεγάλα γράμματα Γραμμένα μ' άσβεστη στη ραχοκοκαλιά της Μακρόνησος

Α' Τάγμα

Β' Τάγμα

Γ' Τάγμα

A.B.G.

Τα συρματοπλέγματα, Τα φυλάκια μαύρα μεσ' στη νύχτα,

Κι οι φωνές απ' τα φυλάκια μαύρες.

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ Γυρεύουν πίσω το ψωμί που δε φάγανε. Γυρεύουν τον ήλιο που τους κλέψανε.

Απόσπασμα από τον «ΠΕΤΡΙΝΟ ΧΡΟΝΟ».

Γιάννης Ρίτσος

Η ιδέα του μνημείου στηρίζεται στα σωματικά και ψυχολογικά μαρτύρια που υπέστησαν οι κρατούμενοι αγωνιστές και αγωνίστριες που έφτασαν μέχρι το θάνατο.

Ο Γρηγόρης Ριζόπουλος, αρχιτέκτονας και γλύπτης δημιουργός του έργου, εξηγώντας τη σύνθεση του μνημείου αναφέρει ότι θεώρησε -από προσωπική εμπειρία- αντιπροσωπευτική τη διττή σημασία του γεγονότος της μεταφοράς της πέτρας. Σαν μαρτύριο, αποτέλεσμα μιας νοσηρής σκέψης βασανισμού και σαν εθελοντική εργασία, αφού πέτρα - πέτρα οι κρατούμενοι εκεί, έχτιζαν τους χώρους των βάσεων των σκηνών τους.

Είναι μια ολόσωμη μορφή κρατούμενου που κουβαλάει την πέτρα στον ώμο και με το άλλο χέρι διατρανώνει την ακατάβλητη πίστη του στα ιδανικά που πρεσβεύει. Τα δεσμά, (συρματοπλέγμα) που περιζώνουν το σώμα του είναι σκληρά, μα και έχουν ήδη κοπεί. Στην πέτρα γράφονται τα αρχικά των τμημάτων του στρατοπέδου (ΑΕΤΟ, ΒΕΤΟ, ΣΦΑ κλπ.) και είναι όλη η Μακρόνησος στον ώμο του. Στο βάθος του γλυπτού γράφτηκε η αφιέρωση και στήθηκε στο χώρο του Α' Τάγματος Σκαπανέων, επειδή εκεί δημιουργήθηκε προβλήτα κι ακόμη, για να είναι ορατό τόσο από το Λαύριο, όσο και απ' τα παραπλέοντα πλοία.

Σημείωση: Οι πληροφορίες του κειμένου είναι από το ενημερωτικό έντυπο της Π.Ε.Κ.Α.Μ και τη wikipedia.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΟΥ - ΚΟΥΡΛΗ

Τρίτη 14 Ιουνίου, Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντή Αιμοδότη & σε όλους, όσοι μπορούν, να γίνουν αιμοδότες

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΒΑΚΑΛΗΣ

Η Ο.Λ.Σ.Α. θα δημιουργήσει τράπεζα αίματος σε κεντρικό νοσοκομείο της Αθήνας

Με κεντρικό μήνυμα «Το αίμα μάς ενώνει όλους», γιορτάζεται και τιμάται, διεθνώς, ο ανώνυμος εθελοντής αιμοδότης και ο αλτρουισμός που επιδεικνύει, προσφέροντας δύο πολύτιμα αγαθά χωρίς ανταμοιβή: Δέκα λεπτά από τον χρόνο του και 400ml αίμα από τα πέντε λίτρα που έχει.

Η 14η Ιουνίου είναι η ημερομηνία γέννησης του γιατρού Καρλ Λαντστάινερ, πατέρα πρακτικά της αιμοδοσίας, που το 1900 ανακάλυψε τις ομάδες αίματος και αργότερα το Ρέζους.

Το μήνυμα του εορτασμού δεν είναι μόνο να εξαλείψει την προκατάληψη, το φόβο και την άγνοια γύρω από την αιμοδοσία, αλλά κυρίως:

* να προσελκύσει νέους εθελοντές αιμοδότες

* να ενθαρρύνει όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους

* να γίνουν κανονικοί αιμοδότες, δηλαδή τακτικοί εθελοντές αιμοδότες

* να μεταγγίσει στη νέα γενιά αιμοδοτών την ιδέα της μη αμειβόμενης Εθελοντικής Αιμοδοσίας.

Κάθε χώρα, για να καλύψει τις ανάγκες της σε αίμα, χρειάζεται 60.000 φιάλες αίμα, σε 1.000.000 κατοίκους και άρα στην Ελλάδα των 10 εκατομμυρίων απαιτούνται τουλάχιστον 600.000 μονάδες.

Η αναλογία των εθελοντών αιμοδοτών είναι περίπου 50% από το συγγενικό περιβάλλον των ασθενών, 40% από τους μεμονωμένους εθελοντές αιμοδότες και τους συγκροτημένους συλλόγους

εθελοντικής αιμοδοσίας, 5% από τις ένοπλες δυνάμεις και 5% κά- νουμε εισαγωγή από την Ελβετία.

Αντίθετα, στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, το αίμα προέρχεται κατά 95-100% από εθελοντές αιμοδότες. Επίσης, η Ελλάδα έχει πολύ ισχυρή δεξαμενή εθελοντών δωτών μυελού και μικρό αριθμό εθελοντών δωτών οργάνων.

Το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ), ως αρμόδιος εθνικός φορέας για την προσέλευση και διατήρηση εθελοντών αιμοδοτών και την εξασφάλιση επαρκών αποθεμάτων αίματος, διοργανώνει καμπάνια με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την εθελοντική αιμοδοσία.

«Ο εθελοντισμός δεν είναι φιλάνθρωπια, είναι μία έμπρακτη έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης. Είναι καιρός και στη χώρα μας να αλλάξουμε την εικόνα, με συνεχή και συστηματική ενημέρωση που θα νικήσει την άγνοια, την αδιαφορία και τον φόβο και θα μας εξασφαλίσει επάρκεια αίματος, αιμοπεταλίων και μυελό των οστών».

Ειδικά για το τελευταίο, όποιος δώσει δείγμα μπαίνει στο Παγκόσμιο Αρχείο Εθελοντών Δωτών Μυελού των Οστών. Αρκεί να είναι 18 έως 45 και η κατάσταση της υγείας του να είναι καλή. Μεταμόσχευση μυελού των οστών χρειάζονται άτομα που πάσχουν από νοσήματα που δεν μπορούν να θεραπευτούν με άλλο τρόπο, όπως η λευχαιμία. Η διαδικασία ήταν πολύ απλή: με μία μπατονέτα γίνεται λήψη δείγματος από το μάγουλο εσωτερικά και διαρκεί λίγα δευτερόλεπτα. «Μπορεί και μην βρεθείς ποτέ συμβατός με κάποιον ασθενή, αλλά αν υπάρχει και μία μικρή πιθανότητα να βοηθήσεις, αξίζει τον κόπο».

Σκέψεις

Η ενασχόληση μου με την εφημερίδα του συλλόγου μετρά κάμποσα χρόνια. Ευχάριστες στιγμές, δημιουργικές και καναδυό φορές συγκινητικές. Έντονες στιγμές. Τις οφείλω στην ομάδα μας την παλιά και σε αυτόν που μου έμαθε δύο πράγματα παραπάνω. Με χαρά πληροφορήθηκα πως η συντακτική επιτροπή επανδρώθηκε με αξιόλογα «παιδιά». Η ηλικία εξάλλου όπως απέδειξε το παρελθόν (το δικό μας παρελθόν) δεν παίζει και πολύ σημασία. Χάρηκα ακόμη περισσότερο όταν ζητήθηκε η βοήθειά μου. Χαρά, υπερφάνεια ικανοποίηση, μπορεί ο καθένας να το πει όπως θέλει. Ευχαριστώ λοιπόν τα μέλη της νεοσύστατης συντακτικής επιτροπής για την εμπιστοσύνη που μου δείχνουν στις συναντήσεις μας.

Πιστεύω όταν έπιασαν για πρώτη φορά στα χέρια τους την προηγούμενη εφημερίδα, την πρώτη τους εφημερίδα, να αισθάνθηκαν όπως εγώ πριν χρόνια. Την δημιουργία, όχι μόνο χάρτινη στα χέρια τους αλλά και στην καρδιά τους.

Καλή αρχή παιδιά!!!

Ευαγγελία Χυδεριώτου

Καλωσορίστε Ξιγ(ι)τιμέν(ι)...

Το δις μεταναστεύειν

Συνέντευξη με τη Μαρία – Σύλβια Ζακύρη
Επιμέλεια: Αντζελα Κοντού

Η Μαρία Ζακύρη στις αρχές του '90 μετανάστευσε στη Γερμανία αλλιά χρόνια αργότερα έδωσε και δεύτερη ευκαιρία στον τόπο της γυρνώντας πίσω με την οικογένεια που στο μεταξύ δημιούργησε. Τι μεσολάβησε και η Μαρία με την οικογένειά της ξενιτεύτηκαν και πάλι; Πώς κυλάει η καθημερινότητα στη σύγχρονη Γερμανία μέσα από τη ματιά της Μαρίας και πώς φαντάζεται το μέλλον;

«Παντού νιώθεις και λίγο ξένος...»

Είναι η δεύτερη φορά που μεταναστεύεις. Ποιοι λόγοι σε έσπρωξαν να ξενιτευτείς τότε και τώρα;

Για 13 χρόνια ζούσα στο Μόναχο και σχεδόν 2 χρόνια τώρα ζω στο Regensburg. Ουσιαστικά ο λόγος που με οδήγησε στη Γερμανία και τις δυο φορές ήταν ο ίδιος. Η απογοήτευση...

Πρώτη φορά έφυγα τον Ιανουάριο του 1993 και επέστρεψα για οικογενειακούς λόγους μετά από 13 χρόνια. Έμεινα στην Ελλάδα 8 χρόνια και ξαναέφυγα με την οικογένειά μου πάλι στη Γερμανία, αφού διαπίστωσα με μεγάλη μου λύπη ότι στην Ελλάδα δεν άλλαξε τίποτα και δεν πρόκειται να αλλάξει. Η φράση «Η Ελλάδα τρώει τα παιδιά της» δεν ειπώθηκε άδικα. Για μένα η Ελλάδα ήταν και εξακολουθεί να είναι άδικη!!!

Ο πρώτος καιρός σαφώς δεν ήταν εύκολος. Μου έλειπαν κυρίως η οικογένεια μου και ο ήλιος. Όμως διαπίστωσα πολύ νωρίς ότι σαν χώρα μου ταιριάζει ή εγώ ταιριάζω εδώ περισσότερο. Γι' αυτό με πολύ πείσμα και σχετικά γρήγορα έμαθα τη γλώσσα, μπόρεσα να εξελιχθώ και να έχω μια καλή δουλειά, να ενσωματωθώ. Τι δεύτερη φορά δεν υπήρχε θέμα ενσωμάτωσης. Από τις πρώτες κιόλας μέρες ένιωσα σαν να μην είχα φύγει ποτέ κι ως είχαν μεσολαβήσει 8 χρόνια.

Βίωσες ρατσισμό και ποιες διαφορές εντοπίζεις στην ιδιαιτερότητα των Γερμανών σε σχέση με τους Έλληνες;

Εγώ δεν ένιωσα το ρατσισμό ποτέ. Το αντίθετο μάλιστα, ένιωθα πάντα ότι υπάρχει βοήθεια από το κράτος, τους δημοσίους υπαλλήλους εννοώ, αλλιά και από ανθρώπους που

συναναστρεφόμουν στην καθημερινότητά μου. Υπάρχει αξιοκρατία και σεβασμός στον άνθρωπο κι αυτό είναι που εκτιμώ πάρα πολύ. Αν είσαι καλός στην δουλειά σου και στη συμπεριφορά σου, αυτό φαίνεται και σε βοηθάει να προωθηθείς. Αν πάλι δεν είσαι εντάξει στις υποχρεώσεις σου κι αυτό φαίνεται επίσης και δεν υπάρχει καμιά ανοχή. Στην Ελλάδα υπήρξαν φορές που ένιωσα ξένη αλλιά εδώ ποτέ. Μπορώ να πω ότι με αγάπησαν με αγάπη, κάτι που ίσως φανεί σε κάποιους υπερβολικό, τόσο στον εργασιακό τομέα όσο και γενικότερα.

Διαφορές υπάρχουν στις συναισθηματικές αντιδράσεις. Ο Έλληνας (κι εγώ φυσικά) δείχνει ανοιχτά όλα τα συναισθήματά του, όποια κι αν είναι αυτά. Ο Γερμανός τα έχει κάπως υπό έλεγχο και χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να τα εκφράσει. Κρατάει πάντα αποστάσεις, αυτό ίσως θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στα αρνητικά. Όμως ο Γερμανός είναι δίκαιος και καθόλου ξενοφοβικός. Εκτιμά την εργατικότητα και την προσπάθεια χωρίς να δίνει σημασία στην εθνικότητα κι αυτό είναι ένα πολύ θετικό στοιχείο.

Η κόρη σου πώς προσαρμόστηκε στις αλλαγές;

Η κόρη μου γεννήθηκε στη Γερμανία και έχει Γερμανική υπηκοότητα. Ενώ δεν ήξερε τη γερμανική γλώσσα τόσο καλά, προσαρμόστηκε πολύ γρήγορα ίσως και εξαιτίας του γεγονότος ότι επισκεπτόμασταν κάθε χρόνο τη Γερμανία και της ήταν οικεία. Εννοείται ότι της λείπουν οι φίλοι της στην Ελλάδα και περιμένει με ανυπομονησία το καλοκαίρι για να τους δει, όμως της αρέσει το σχολείο της και όλα αυτά που της προσφέρει η πόλη που ζούμε.

Τι σου λείπει από την Ελλάδα;

Από την Ελλάδα μου λείπουν η οικογένεια και οι φίλοι μου που θα ήθελα να τους βλέπω πιο συχνά, κάτι που κάνουμε μέσω skype. Ευτυχώς υπάρχει η τεχνολογία που βοηθάει στο να κρατάμε επαφή. Επίσης μου λείπει ο ήλιος και η θάλασσα φυσικά. Παρόλο που ο καιρός κι εδώ έχει αλλάξει δραστικά κι έχουμε πιο ελαφρύ χειμώνα και περισσότερες

λιθακές τα τελευταία χρόνια, με τον καιρό της Ελλάδας δεν μπορεί να συγκριθεί.

Περιγράψε μας μια τυπική σου μέρα στη Γερμανία.

Δουλεύω πολλές ώρες σε ένα καρδιολογικό ιατρείο με πολλούς γιατρούς και πολύ προσωπικό. Την ώρα που φεύγει η κόρη μου για το σχολείο, φεύγω κι εγώ στη δουλειά και συνήθως γυρίζω μετά από αυτήν στο σπίτι. Οπότε μετά τον έλεγχο των σχολικών μαθημάτων, όπως σε όλες τις οικογένειες, υπάρχουν ψώνια, μαγείρεμα, οι δραστηριότητες του παιδιού ανάλογα το πρόγραμμα της συγκεκριμένης μέρας, όπως πατινάζ, κολλύμπι ή μουσική. Για τη διασκέδαση και τη χαλάρωση έχουμε το Σαββατοκύριακο.

Η αδελφή σου σε προηγούμενο άρθρο μας περιέγραψε το συναίσθημα του να νιώθει στη Γερμανία Ελληνίδα και στην Ελλάδα Γερμανίδα. Το βιώνεις κι εσύ;

Ναι, δυστυχώς έτσι είναι. Παντού νιώθεις καλά, όμως παντού νιώθεις και λίγο ξένος. Όταν βρίσκομαι στην Ελλάδα μου λείπει η Γερμανία κι όταν πάλι είμαι στην Γερμανία μου λείπει η Ελλάδα. Δε νομίζω ότι υπάρχει κάποιος Έλληνας που ζει σε άλλη χώρα και δεν αισθάνεται έτσι....

Πού βλέπεις το μέλλον να διαμορφώνεται για σένα και την οικογένειά σου; Στην Ελλάδα ή στη Γερμανία;

Ελπίζω να είμαστε καλά από υγεία πάνω απ' όλα... Πιστεύω ότι είναι καλύτερα να είμαστε εδώ και να επισκεπτόμαστε την Ελλάδα. Η κόρη μου με το εκπαιδευτικό σύστημα εδώ θα έχει περισσότερες ευκαιρίες κι αν τις εκμεταλλευτεί σωστά μπορεί να πετύχει τους στόχους της. Άλλωστε αυτός είναι και ο κύριος λόγος που αποφασίσαμε να φύγουμε πάλι... για ένα καλύτερο μέλλον με περισσότερες προοπτικές, έτσι ώστε να μπορεί ένας νέος άνθρωπος να κάνει όνειρα για το αύριο!!!

«Φανός Θυέλλης»,

ο νέος δίσκος του Γρηγόρη Βλ. Βασιίλα

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ

Το βράδυ της Κυριακής 29 Μαΐου βρεθήκαμε στη Στοά Βιβλίου για να καμαρώσουμε την καινούρια μουσική δουλειά του συγχωριανού μας Γρηγόρη Βασιίλα. «Φανός Θυέλλης» ο τίτλος του cd με όμορφα τραγούδια, συνθέσεις δικές του, σε στίχους Κώστα Φασουλιά. Προλόγισε ο καταξιωμένος στον μουσικό χώρο ραδιοφωνικός παραγωγός Γιώργος Τσάμπρας. Τραγουδίσαν ο Παντελής Θαλασσινός, η Σταυρούλα Μανωλοπούλου, η Χριστίνα Λάμπρου, ενώ το σολιστικό κομμάτι στο μπουζούκι, που στο δίσκο ερμηνεύει ο δεξιτέχνης Νίκος Τατασόπουλος, στην παρουσίαση το έπαιξε ο Γρηγόρης. Την εκδήλωση παρακολούθησε πολύς κόσμος κι ανάμεσά τους κι αρκετοί Μεσοτοπιτες. Παρόντες και οι γονείς του, Ρηγούλα και Βλουτίς Βασιίλας.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει, στο προλογικό σημείωμα του δίσκου, ο συνθέτης Δημήτρης Παπαδημητρίου: «Ο «Φανός Θυέλλης» του Γρηγόρη Βασιίλα είναι το νέο ηχογράφημα που γεμίζει ομορφιά κι ελπίδα τον ελληνικό μουσικό ουρανό. Τα τραγούδια του Γρηγόρη είναι σπά-

να αγριοπούλουδα, μοιάζουν να εισπνεύστηκαν διαμιάς σε μια μαγική στιγμή, όπου ο λαϊκός αέρας μπλέχτηκε με τα αρώματα μιας σύγχρονης ανοιξιάτικης συνοικίας. Στίχοι δυνατοί και ερμηνείες ουσιαστικές».

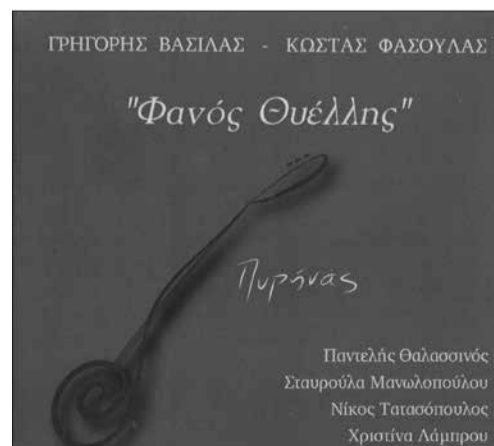
Ο Γρηγόρης παρουσιάζει την νέα του δουλειά την Τρίτη 12 Ιουλίου 2016 στο Θέατρο Βράχων – Βύρωνα, ενταγμένη μέσα σε μια ευρύτερη εκδήλωση με τίτλο: «ΣΚΗΝΕΣ ΜΕ ΠΕΝΙΕΣ - ΞΑΝΑΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ», μια θεατρική - μουσική παράσταση, όπου ο Γρηγόρης Βασιίλας και ο Πυρήνας σε συνεργασία με τη «Δίκτυο» θα παρουσιάσουν: Κείμενα - σκηνές της ζωής μας και μελωδίες που αγαπήσαμε από το χτες στο σήμερα με τον ξεχωριστό ήχο του Πυρήνα και τις ενόρχηστρώσεις του Γρηγόρη Βασιίλα. Συμπράττουν φιλικά: Ηρώ Σαΐα, Νίκος Ανδρουλιάκης, Ειρήνη Χαρίδου, Σταυρούλα Μανωλοπούλου, Αλέξανδρος Εμμανουηλίδης, Ελένη Καπηλίδου και άλλες συμμετοχές... έκπληξη!

Θεατρικοί Μονόλογοι: Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος, παρουσίαση: Βασιίλης Χατζηκώβου, τιμή εισιτηρίου: 10 €, 6 € μειωμένο. Προώληση εισιτηρίων: TICKET365, τηλ. 211 1000 365, www.ticket365.gr

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Το καλοκαίρι είναι για πολλούς η ωραιότερη εποχή του χρόνου. Ο ήλιος και η θάλασσα μας κάνουν να νοιώθουμε ζωντανό και αισιόδοξο. Όμως πολλοί κίνδυνοι караδοκούν για μικρούς και μεγάλους με κύρια αιτία τον ήλιο. Είναι γνωστό ότι η ακτινοβολία του μπορεί να προκαλέσει εγκαύματα, η αθροιστικότητα των οποίων σε βάθος χρόνου μπορεί να εμφανίσει πολλαπλά και δυσάρεστα προβλήματα που σχετίζονται με την υγεία του δέρματος. Προς αποφυγή αυτών και επειδή είναι καλύτερα να προληψάμε παρά να θεραπεύσουμε θα ήταν καλό να ακολουθήσουμε μερικούς απλούς κανόνες προστασίας. Δεν εκθεθούμε στον ήλιο χωρίς αντιηλιακό, καπέλο και γυαλιά. Δεν κολλυμπάμε μετά τις 11πμ και πριν τις 17πμ. Ο δείκτης προστασίας του αντιηλιακού μας πρέπει να μεγαλώνει όσο πιο ανοιχτόχρωμο είναι το δέρμα μας. Το ανανεώνουμε σε τακτά διαστήματα, κυρίως μετά από κολλύμπι και χρήση πετσέτας. Στα μικρά παιδιά φοράμε ανοιχτόχρωμα ρούχα και καπέλο και τα κρατάμε όσο το δυνατόν κάτω από ομπρέλα. Χρησιμοποιούμε ενυδατικές κρέμες για να έχουμε ελαστικό και ενυδατωμένο δέρμα. Κάθε αλλαγή που παρατηρούμε και μας προβληματίζει θα πρέπει να μας οδηγεί στον δερματολόγο μας, τις συμβουλές του οποίου ευλαβικά πρέπει να ακολουθούμε. Παρότι είναι φοβικό, θα πρέπει να θυμόμαστε ότι στην Ελλάδα το μελάνωμα, που είναι κακοηθέστατος και άκρως επικίνδυνος καρκίνος του δέρματος, ανέρχεται σε υψηλά ποσοστά και οι ηλικίες που προτιμά είναι πλέον οι νεαρές και μέσες. Για να περνάμε λοιπόν ωραία και ξένοιαστα καλοκαίρια, ας είμαστε προσεκτικοί και μεθοδικοί στην καθημερινότητα μας. Καλό καλοκαίρι σε όλους.

ΤΩΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ / ΙΑΤΡΟΣ
μια φίλη του Συλλόγου σας.

Σαρδέλα, το μυτιληνιό μας σουσί!

ΓΡΑΦΕΙ Η ΑΝΤΖΕΛΑ ΚΟΝΤΟΥ

Η Λέσβος είναι ένα ευλογημένο, μεγάλο νησί με εύφορα εδάφη, ήπιο κλίμα και ποικίλο γεωγραφικό ανάγλυφο. Εξίσου σημαντικός όμως είναι και ο πλούτος της θάλασσας που περικλείει το νησί, τον οποίο από αρχαιοτάτων χρόνων οι κάτοικοι γνώριζαν και εκμεταλλευόνταν. Ο κόλπος της Καλλιθνής ήταν άλιωστε που χάρη στη μεγάλη βιοποικιλότητά του προσέληκε το φιλόσοφο Αριστοτέλη, ο οποίος έζησε αρκετό καιρό στη λιμνοθάλασσα μελετώντας και παρατηρώντας την πανίδα της περιοχής για να θέσει κατόπιν τα θεμέλια της επιστήμης της βιολογίας με το έργο του Περί Ζώων.

Η ακτογραμμή της Λέσβου (περί τα 371 χλμ) χαρακτηρίζεται από τον μεγάλο διαμελισμό της και από το σχηματισμό δύο μεγάλων εγκοπήσεων στα νότια με στενές εισόδους. Ο κόλπος της Καλλιθνής είναι ο μεγαλύτερος και χωρίζεται από το ανοικτό Αιγαίο μέσω ενός δίαυλου μήκους μόλις ενός χιλιόμετρου, που τον απομονώνει και δεν επιτρέπει την άνετη διακίνηση υδάτινων μαζών. Αυτό είναι ένα στοιχείο που δημιουργεί ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στον κόλπο, όπως η διαφορά στη θερμοκρασία και στην αλατότητα σε σχέση με την ανοικτή θάλασσα. Παράλληλα η λεκάνη απορροής του κόλπου περιλαμβάνει καλλιεργούμενες εκτάσεις και πευκοδάση, συνεπώς τα λιπάσματα, τα αστικά απόβλητα και τα λύματα που χύνονται στον κόλπο, ενισχύουν τον ευτροφισμό (υπέρμετρο αύξηση του φυτοπλαγκτόν). Στις όχθες του κόλπου υπάρχει η ομώνυμη αλιική της περιοχής και ένας από τους σημαντικότερους υγροβιότοπους της Ευρώπης καθώς φιλοξενεί ετησίως γύρω στα 60 είδη πουλιών.

Παρόμοιες συνθήκες αυξημένης θερμοκρασίας και αλατότητας επικρατούν και στο μικρότερο κόλπο της Γέρας, ο οποίος επικοινωνεί με το Αιγαίο Πέλαγος με δαιδαλώδη δίαυλο μήκους 6,5 χιλιομέτρων, που κάνουν την ανανέωση των υδάτων δύσκολη και αργή. Υφάλιμα έλη σχηματίζονται κατά μήκος των ακτών του, ενώ με μέγιστο βάθος 18 έως 20 μέτρα έχει πλούσια παραγωγή σε πολλών ειδών ψάρια και θαλασσινά, ιδιαίτερος νόστιμα χάρη στο πλούσιο πλαγκτόν.

Η σαρδέλα που φαρύεται στους κόλπους και ιδιαίτερος στον κόλπο Καλλιθνής είναι ψάρι νόστιμο και ωφέλιμο. Περιέχει πρωτεΐνες, ω-3 λιπαρά οξέα, βιταμίνες Α, Β12, D, φωσφόρο, σελήνιο, σίδηρο και ασβέστιο. 100 gr σαρδέλες περιέχουν 409 mg ασβέστιο (1 σαρδέλα αντιστοιχεί με 1 ποτήρι γάλα). Βοηθά στην καλή λειτουργία του εγκέφαλου, προστατεύει την καρδιά από καρδιαγγειακά νοσήματα και αρτηριακή πίεση, συμβάλλει στην πρόληψη της οστεοπόρωσης, της αρθρίτιδας και του καρκίνου. Μία μερίδα σαρδέλες δίνει 180 θερμίδες.

Η περίφημη παπαλίνα, όπως την αποκαλούμε στη Λέσβο, είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα της ιχθυοπαραγωγής των κόλπων. Μορφολογικά δεν διαφέρει πολύ από τη σαρδέλα της ανοικτής θάλασσας, έχει λίγο πιο ανοικτό χρώμα, το κεφάλι της καταλήγει πιο μυτερό και είναι αρκετά μικρότερη. Η σημαντικότερη όμως διαφορά που εντοπίζει κάποιος είναι στη γεύση. Η παπαλίνα είναι πολύ πιο νόστιμη από την πελαγία σαρδέλα, όπως και να τη μαγειρέψει κάποιος και η νοστιμιά αυτή αποδίδεται στον κλειστό και αβαθή κόλπο της Καλλιθνής, στο φυσικό αυτό ιχθυοτροφείο της φύσης.

Η σαρδέλα γεννιέται στη Μαύρη Θάλασσα και μετά ως γόνος κάνει το αρκετά μακρύ ταξίδι μέχρι να φτάσει εκεί από όπου ξεκίνησαν οι πρόγονοί της, στον κόλπο Καλλιθνής, όπου γεύεται πλούσιο πλαγκτόν, γι' αυτό και γίνεται αφράτη και ζουμερή. Στη συνέχεια και αφού φτάσει το μέγεθος των 11-12,5 εκατοστών, τα θερμά νερά του κόλπου τη βοηθούν κατά την ωστοκία της και ξεκινά για το αντίστροφο ταξίδι προς το Βορρά για να γεννήσει.

Το ψάρεμά της ξεκινά αρχές Ιουλίου και διαρκεί ως τον Οκτώβριο. Τον Αύγουστο πάντως βρίσκεται στην καλύτερη φάση της, σε πάχυνση και σε μέγεθος κατάλληλο για να αλιευθεί. Καθημερινά στο νησί βάρκες και καΐκια βγάζουν έως και 2,5 τόνους εκλεκτής σαρδέλας. Σχεδόν όλη αυτή η ψαριά τους καταναλώνεται στη Λέσβο, όπου πωλείται σε πολύ προσιτές τιμές. Στην υπόλοιπη χώρα σπάνια φτάνει σαρδέλα Καλλιθνής, κυκλοφορούν μόνο απομιμήσεις της από άλλες περιοχές της χώρας. Μυτιληνιοί έμποροι τη στέλνουν, ωστόσο, και στα απέναντι τουρκικά παράλια, όπου επίσης γίνεται ανάρπαστη.

Τον Αύγουστο επίσης κόσμος πολὺς συρρέει στη γιορτή της σαρδέλας, την οποία διοργανώνουν στην Καλλιθνή ο Δήμος Λέσβου, το σωματείο Αλιέων Καλλιθνής και ο Σύλλογος Επιχειρήσεων Τουριστικής Ανάπτυξης Καλλιθνής. Πολιτιστικά δρώμενα και μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις παρουσιάζονται αλλά το ενδι-

αφέρον όλων εστιάζεται στο πατροπαράδοτο κέρασμα με ούζο και (τι άλλο;) σαρδέλες, ψητές και παστές.

As σημειωθεί ότι η σαρδέλα ήταν το πρώτο ψάρι που παστώθηκε. Πρόκειται για την παλαιότερη τεχνική διατήρησης τροφίμων με μακρά παράδοση στο νησί. Η πρώτη ύλη αλιεύεται καθημερινά από τα γρι-γρι της Μυτιλήνης και με τις πατροπαράδοτες συνταγές οι οικιακές με παρουσία δεκαετιών στην αγορά συσκευάζουν ψάρια που διατηρούνται αφράτα και εύγευστα για πολύ καιρό, χάρη στα αγνά υλικά: χοντρό αλάτι, λάδι ελιάς, ξύδι, νερό και αλάτι. Εκτός από τις σαρδέλες συσκευάζουν κολιούσι, γαύρους, σκουμπριά και λακέρδες- όλα ανάλογα με την εποχή.

Νοστιμότητα τα κονσερβοποιημένα αλιόψατα ψάρια αλλά ο κορυφαίος μεζές της Λέσβου είναι η σαρδέλα που παστώνεται στο σπίτι με αλάτι. Η φρεσκοπαστωμένη παπαλίνα, που καταναλώνεται λίγες ώρες μετά την αλιεύση της με μοναδικό μαγειρικό μέσο το χοντρό αλάτι Καλλιθνής, διατηρεί όλα τα φυσικά θαλασσινά αρώματα και τη γεύση του Αιγαίου. Η σάρκα της είναι κρουστή και ζουμερή, το χρώμα της έντονο ροζ ως κόκκινο, η δε θρεπτική αξία της υψηλότερη.

Τα δυο κορυφαία προϊόντα του κόλπου Καλλιθνής, αλάτι και σαρδέλα, πρέπει να συναντήθηκαν από παλιά. Η ύπαρξη των αλιικών χρονολογείται από το 480 - 320 π.Χ. , όταν το αλάτι χρησιμοποιούνταν ως νομισματική μονάδα. Πάντως τα πρώτα ιστορικά στοιχεία για τις αλιικές στη Λέσβο προέρχονται από Οθωμανικά αρχεία, όπου η έναρξη της λειτουργίας τους στην Καλλιθνή τοποθετείται μεταξύ του 1548 και του 1581, ενώ το 1874 αποξηράνθηκε μεγάλο μέρος της αλιικής και μοιράστηκαν χωράφια στους ακτήμονες, λόγω της μεγάλης παγωνιάς του 1850 που «έκαψε», όπως έχουμε σχολιάσει σε προηγούμενο άρθρο, όλες τις καλλιέργειες. Στη σύγχρονη μορφή τους οι Αλιικές Καλλιθνής λειτουργούν από τη δεκαετία του 1920, όταν ιδρύθηκαν από τον Ισπανό Ιωσήφ Σανταρόζα. Σήμερα είναι η τρίτη σε μέγεθος αλιική της χώρας και η δεύτερη σε παραγωγή αλάτος, μετά την αλιική του Μεσολλογίου.

Πώς παστώνουμε τις σαρδέλες στο σπίτι:

Καταρχάς προσέχουμε να είναι πολύ φρέσκιες οι σαρδέλες μας και να έχουν παχύ λίπι. Διαλέγουμε ένα σκεύος με καπάκι που θα τις χωράει άνετα (προτιμότερο είναι ένα πήλινο ή γυάλινο σκεύος) και στρώνουμε τον πάτο με αλάτι. Τοποθετούμε τις σαρδέλες, τη μια δίπλα στην άλλη, έτσι όπως είναι, χωρίς να τις πλύνουμε. Σκεπάζουμε με αλάτι. Βάζουμε άλλη μια στρώση σαρδέλες, άλλη μια στρώση αλάτι και ούτω καθεξής. Τελειώνουμε με μια παχιά στρώση αλατιού και κλείνουμε με το καπάκι το σκεύος. Τις αφήνουμε από 3 έως 6 ώρες στο ψυγείο, ανάλογα πόσο «ψημένες» τις θέλουμε. Εγώ τις προτιμώ προς το ωμό τους και τις αφήνω 3 ώρες. Στη συνέχεια πετάμε το αλάτι και ξεφλουδίζουμε το δέρμα της σαρδέλας μαζί με το λίπι, ενώ κόβουμε το κεφάλι και αφαιρούμε τα εντόσθια. Ξεπλένουμε τις σαρδέλες και τις σεβρίσουμε με ελαιόλαδο και ξύδι. Διατηρούνται στο ψυγείο για μια βδομάδα σε δοχείο που να κλείνει με καπάκι και σκεπασμένες με σπορέλαιο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΑΡΤΕΜΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Το Πάσχα που μας πέρασε βρέθηκε στην όμορφη Κεφαλονιά, που πέρα από τη φυσική ομορφιά που υπάρχει παντού, είχα τη χαρά να επισκεφτώ με μια φίλη μου τη μονάδα των Ιχθυοτροφείων. Ο υπεύθυνος της μονάδας μας ξενάγησε και μας εξήγησε τη λειτουργία της μονάδας, από το στάδιο της εκκόλαψης μέχρι τη συσκευασία των ψαριών στα ειδικά κιβώτια τα οποία αποστέλλονται στην ελληνική επικράτεια, αλλή και στις ξένες αγορές. Η μονάδα παράγει κυρίως τσιπούρα και λαβράκι και απασχολεί περίπου 110 εργαζόμενους διαφόρων ειδικοτήτων. Τα τμήματα των εργαζομένων θυμίζουν χειρουργεία όσον αφορά την καθαριότητα και τον εξοπλισμό. Παντού κυριαρχεί το λευκό και τα πάντα κινούνται με έναν απίστευτο συγχρονισμό που σε αφήνει άφωνο.

Παρακάτω θα σας παραθέσω κάποια στοιχεία που με εντυπωσίασαν. Τα Ιχθυοτροφεία Κεφαλονιάς λειτουργούν στο Ληξούρι από το 1981 και ήταν η πρώτη εταιρία που ιδρύθηκε στην Ευρώπη για την εκτροφή τσιπούρας και λαυρακιού. Είναι η έκτα σε μέγεθος παραγωγική μονάδα στην Ελλάδα, με ετήσια παραγωγή 1300 τόνους. Η τσιπούρα και το λαβράκι βιολογικής εκτροφής είναι παγκόσμια πρωτοπορία των Ιχθυοτροφείων Κεφαλονιάς. Τα ψάρια τους εξάγονται σε περισσότερες από 9 χώρες πάντα φρέσκα.

Η Ελλάδα γενικά έχει τη μεγαλύτερη παραγωγή τσιπούρας και λαυρακιού στο κόσμο και φτάνει τους 120.000 τόνους. Οι άνθρωποι που ασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με το κλάδο πηλαιοάζουν τις 20.000. Νούμερα εντυπωσιακά. Παρόλο που είμαστε σαν λαός ένα με τη θάλασσα η κατανάλωση ψαριών είναι σχετικά χαμηλή με περίπου 20 κιλά/κεφαλή /έτος, ενώ η Πορτογαλία 57 κιλά/κεφαλή/έτος.

Τα ψάρια βγαίνουν στο εμπόριο από 300-600 γρ. αλλή τα λαβράκια φτάνουν και 2-3 κιλά.Οι τσιπούρες είναι πρώτανδρα ερμαφρόδιτα ψάρια, πράγμα που σημαίνει ότι γεννιούνται όλες αρσενικά και μετά το τρίτο χρόνο αλλάζουν φύλο και γίνονται θηλυκά. Το κάθε ψαράκι μετά την εκκόλαψη

του από το αυγό, παραμένει σε δεξαμενές μέχρι να φτάσει τα 2-3 γρ. βάρος (περίπου 4 μήνες). Στα 2-3 γρ. βάρος είναι έτοιμο να μεταφερθεί στη θάλασσα. Για να καταλάβουμε τι σημαίνει ιχθυοκαλλιέργεια αρκεί να γνωρίζουμε ότι το κοτόπουλο εκτροφής χρειάζεται μόνο 40 μέρες για να φτάσει σε εμπορικό μέγεθος, ενώ η τσιπούρα και το λαβράκι ιχθυοτροφίας χρειάζεται πάνω από 18 μήνες δηλαδή 540 μέρες (!!!) κατ' ελάχιστο.

Θα σας περιγράψω με συντομία τη παραγωγική διαδικασία της ιχθυοτροφίας.

ΙΧΘΥΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ.

Γεννήτορες (ψάρια γονείς) εναπόθεση αυγών.

Μέρα 0- γονιμοποίηση αυγών

Μέρα 3η-Εκκόλαψη λάβρων (μικρά ψαράκια)

Μέρα 6η-Οι λάβρες τρέφονται με ζωοπλαγκτόν που αναπτύσσεται στο σταθμό.

ΠΡΟΠΑΧΥΝΣΗ

Μέρα 40η-50η μεταφορά σε δεξαμενές προπάχυνσης και εισαγωγή στη διατροφή.

ΠΑΧΥΝΣΗ

Μήνας 3ος – τα ψαράκια μεταφέρονται στα κλουβιά στη θάλασσα.

ΕΞΑΛΙΕΥΣΗ

Μήνας 18ος-48ος ψάρεμα κατόπιν παραγγελίας

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Τα ψάρια συσκευάζονται σε κιβώτια πολυστερίνης με πάγο και διατηρούνται μέχρι τον καταναλωτή σε θερμοκρασία 0-2ο C.

Το συμπέρασμα απ' όλα αυτά είναι ότι η Πατρίδα μας διαθέτει όλα τα προσόντα για να αναπτυχτούν παρόμοιες μονάδες. Η ακτογραμμή της Ελλάδας είναι 15.000 χιλ. και οι μονάδες ιχθυοτροφίας καταλαμβάνουν μόνο 7,8 τετρ. χιλ. (μισή έκταση από το Ελ. Βενιζέλος).

As ελπίσουμε σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς να βρεθούν οι κατάλληλοι άνθρωποι που θα επενδύσουν σε ένα πραγματικά κερδοφόρο τομέα που θα δώσει ανάσα στην πατρίδα αλλή και δουλειά σε συνανθρώπους μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ο Πρόεδρος και το τοπικό συμβούλιο Μεσοτόπου ευχαριστούν τον Αρτέμη Γιαννίτσαρο για την προσφορά του νέου του βιβλίου με ποιήματα «Μικρή αυλή με τη ροδιά» στη Βιβλιοθήκη του χωριού μας.

Ευχαριστούμε πολύ τα μέλη μας που στηρίζουν τη συλλογική δράση και πληρώνουν τη συνδρομή τους. (Συνδρομές: Μέλους 20, Εφημερίδας 15 και Εξωτερικού 50 Ευρώ). Στους δύσκολους καιρούς που περνούμε η συνδρομή όλων είναι απαραίτητη για να μπορεί ο Σύλλογός μας να στέκεται στα πόδια του και να συνεχίζει σταθερά την πορεία του. Σας υπενθυμίζουμε ότι μπορείτε να έρχεστε στον Σύλλογό μας κάθε Δευτέρα 6.00-9.00μ.μ. ή να τηλεφωνείτε την ίδια μέρα στον ταμιά μας (τηλ. 210 9707417). Για όσους προτιμούν την κατάθεση της συνδρομής τους στον τραπεζικό λογαριασμό του Συλλόγου: Alpha Τράπεζα Νο 261-002101-002833, (Γαβριήλ Δημ. Παπαβασιλείου -Ιωάννης Ιγν. Μαντάς) παρακαλούμε πολύ να παίρνουν τηλέφωνο στο Σύλλογο και να ενημερώνουν τον Ταμιά για την κατάθεσή τους, ώστε να καταχωρείται η πληρωμή τους.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΥΠΕΡ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

- Ρεπάνη Σούλα του Φωτίου συνδρομή εξωτερικού 100€
- Φίλιππος και Ροδούλα Ρέμμα υπέρ Συλλόγου για το νεκροταφείο χωριού στη μνήμη των γονέων τους 40€
- Ο Γιάννης και η Μαρίνα Χατζοπούλου στη μνήμη Ευτυχίας Δουδουνή του Γιάννη αντί στεφάνι 50€
- Γυναικείο Τμήμα υπέρ συλλόγου 70€
- Σωτηρέλλη Ευπραξία του Αρίστου στη μνήμη του συζύγου της και εγγονού της Αρίστου Βουρνάζου 100€

ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Το «Καφενείο» του Συλλόγου ευχαριστεί:

- Παναγιώτη Ζαφειριάδη που έστειλε ένα τενεκεδάκι ωραία φέτα.
- Τάκη Καρδάρη για τις δύο σπανακόπιτες
- Τάκη Βουρνάζο για μία τσάντα λεμόνια
- Αρτέμη Φιλιππίδη για τον τριφτό τραχανά για τραχανόσουπα καθώς και για τα κουκιά «παπούδης» που μας έφερε μαγειρεμένα
- Άντζελα Κοντού για τον καφέ και τη ζάχαρη
- Ιωάννη Βακάλη του Μάρκου για τα αγγούρια και τις ντομάτες για σαλάτες
- Κρεοπωλείο «ο Έβρος» του Ιωάννη Καράμπελα για τα τρία πόδια μοσχαρίσια για πατά
- Μιχαήλ Χριστοδούλου του Δημητρίου για τα πέντε κιλά λευκό κρασί
- Στράτο Σινιόρο για τα τρία κιλά τηγανιά και για τα δύο λίτρα κρασί
- Γιώργο Δουδουνή - Ψύλλο για τα πέντε κιλά τσίπουρο
- Σταύρο Σινιόρο για τις παστές σαρδέλες, ρέγκα, ντομάτες και αγγούρια
- Ζουμπουνέλλη Στέλιο για έναν κόκορα αλιανάρη απ' το κοτέτσι του
- Σκομβούλη Σταύρο για μία κότα αλιανάρη δικής του εκτροφής
- Πλάτων Σαραντίδη για τα ψάρια για το δευτεριτάκο τραπέζι τα οποία μετέφερε ο Μπάμπης Σαραντίδης
- κ. Χατζηπαναγιώτη για τα ρεβίθια από το Λισβόρι, παραγωγής του
- Ζώταλη Κώστα (συμπέθερο του Χρήστου Πιπίνη και Δημητράκη Νοικοκύρη) για το αγριογούρουνο και τα διάφορα κρεατικά μεζεδάκια
- Δημήτρη Κριστίνο για τα πέντε κιλά κρασί από το χωριό του
- Παναγιώτη Προρέλλη που μας έκανε το δευτεριτάκο τραπέζι στη μνήμη της μητέρας του

Αν εκ παραδρομής παραλείψαμε να αναφέρουμε κάποια προσφορά στο δευτεριτάκο τραπέζι, ζητούμε συγγνώμη.

Το Σάββατο 2 Ιουλίου στο Αμφιθέατρο 9:00 μ.μ. έγινε η «Γιορτή πατάτας» διοργάνωση Σύλλογος «Ο Μεσότηπος»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΗΣΗ

- Η Νίκη Σαραντίδου του Ρωμανού και ο Κώστας Κοσκινάς απέκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.
- Η Μυροσίνη Βουδούρη και ο Γιάννης Καζάνης απέκτησαν κοριτσάκι στο Μεσότηπο.

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

- Ο Βαγγέλης Γεωργ. Καλόγηρος και η Έλβα Γεωργιούλη βάφτισαν το κοριτσάκι τους στην Αθήνα και το ονόμασαν Μυρτώ.
- Η Παρασκευή Κων. Χριστοδούλου και ο Σίμος Γ. Βασιλάς βάφτισαν το αγοράκι τους στην Αθήνα και το ονόμασαν Ιάσωνα - Στυλιανό.
- Η Αναστασία και ο Κωνσταντίνος Τσώτρας βάφτισαν το αγοράκι τους στο Ταβάρι και το ονόμασαν Παράσχο - Νικόλαο.
- Η Βασιλική Παπάζογλου και ο Αντρέας Μίτσος βάφτισαν το αγοράκι τους στην Μυτιλήνη και το ονόμασαν Χρήστο -Ραφαήλ .

ΓΑΜΟΙ

- Η Αγγελική Παν. Κοντού και ο Νίκος Καράμπολας τέλεσαν το θρησκευτικό τους γάμο και βάφτισαν το κοριτσάκι τους Νικολέττα στην Αθήνα.
- Η Ιωάννα Ιγν. Ιωσπεφέλλη και ο Στέλιος Α. Καζάνης παντρεύτηκαν στην Αθήνα.
- Η Έφη Δημ. Νοικοκύρη και ο Ζώταλης Νίκος παντρεύτηκαν στην Αθήνα.
- Ο Γιώργος Χρ. Ιωσπεφέλλης και η Αλεξία Γεωργ. Τριάντου τέλεσαν το θρησκευτικό τους γάμο και βάφτισαν το αγοράκι τους Χρήστο στην Αθήνα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε στο Μεσότηπο ο Ιγνάτιος Στυλ. Τριγώνης.
- Πέθανε στο Μεσότηπο η Μυροσίνη Κωνσταντινέλλη του Ιωάννη.
- Πέθανε στο Μεσότηπο ο Κωνσταντίνος Κωνστανταδέλλης του Νικόλαου.

- Ανώνυμη έδωσε 20 ευρώ υπέρ υγείας της οικογένειάς της για το νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου.

Η καθημερινότητα ενός 13χρονου

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΙΠΙΝΗΣ / ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΝΤΖΕΛΑ ΚΟΝΤΟΥ

Η δουλειά συνεχιζόταν. Τα βήλουγ'μένα* ακούραστα έδιναν το γάλα άφθονο γιατί με τα μπαχάρια* πλήθαινε η βοσκή, τα χορτάρια μπόλικα και πλήθαινε και το γάλα. Ο Χρήστος ακούραστος κι αυτός με το ίδιο πάντα δρομολόγιο, τυροκομείο - σπιτά. Σπιτά πήγαινα για κουμπάνια, ανεφοδιασμό δηλαδή, γιατί τα βράδια έμενα έξω στο ντάμ(ι)*, στα Καμπιά. Από τότε μαγείρευα μόνος μου - κ'τσέλια*, λόμπια*, σαλάτα με αγαλαπόδι(ι)*, καυκαλήθρα και κορφές από τα κουκιά, όλα βιολογικά! Το βράδυ όταν έκανα τον παραβουσκό* ήταν απόλαυση, άμα είχε και φεγγάρι, δε σας λέω τι ομορφιά! Πολλές φορές είχα επισκέπτες τους ψαράδες. Ρίχναν τα δίχτυα και καρατέρναν* πότε το Χρηστέη' είχε αρμέξει κι έρχονταν με μια μπακιρούδα*.

-Χρηστέη', θι μας δώσεις κουμάκ' * γάλα, να του πιούμι, να καρδαμώσουμε;

Πιο τακτικός ήταν ο Μήτρος ο Βραχνός και ο μπάρμπας μου ο Γρηγόρ'ς. Τους είχα κι εγώ όμως παρ'γουριά*, όση ώρα καθόταν.

Μια μέρα ρώτησα: «Πιάνετε κανά ψάρι;»

Λένε: «Δε βαριέσαι, κίπουτα*...»

-Τα ψάρια είναι στον κάβο, στου Ταβάρ', τους λέω εγώ.

Άμα ξανακάναν τη βόλτα τους, με ρωτά ο Βραχνός: «Πού το 'ξερεις πού έχ' ψάρια στο Ταβάρ';»

Λέω: «Όνειρο το είδα!». Από τότε με ρωτούσαν, λες κι εγώ ήξερα πού έχει ψάρια!

Άλλα βράδια πήγαινα στα Αλβόνια για γειτονιά* γιατί έμεναν εκεί κι ο Μιχάλης με το Χρήστο τον αδερφό του, οι Αγρατίκηδες (Αρτινέλια). Πότε πήγαινα εγώ, πότε έρχονταν αυτοί κι έτσι περνούσαν τα βράδια. Φόβος δεν υπήρχε, νύχτες αρμενίζαμε. Άμα είχε φεγγάρι παίζαμε το λάνγκα το κουτσακούν(ι), το ξυλίκι δηλαδή. Πότε μπρουμουτούσαμε* και σπάγαμε τα γόνατα αλλά όλα καλά.

Στο χωριό ανέβαινα σπάνια. Όταν είχε ταινία στο σινεμά, το έπαιρνα χαμπάρι από το μεγάφωνο που έβγαζε στο παραθύρι κι άμα ήταν βοριαδάκι, ακούγονταν και τα τραγούδια που έβαζε. Τότε κουμάντερνα* πιο νωρίς και δρόμο για το χωριό. Δεν κοιμόμουν όμως εκεί. Μόλις τέλειωνε το έργο, πίσω στα Καμπιά, γιατί το πρωί πριν το άρμεγμα, έβαζα τα πρόβατα για καμιά ώρα μέσα στο ταμπάν(ι)*, ένα χωράφι που το είχαμε αμάλλαγο*. Ύστερα αρμεγή και τα συνηθισμένα, μάζεμα τα τνικιδέλια* και στο γαλατζίδικο* και πάλι πίσω. Μου άρεσε πάντως. Καμιά φορά πηγαίναμε και στο ανιφώκ' (πυροφάνι) και πιάναμε καμιά μελιδόνα, χταποδέλια, ψάρια και κάναμε μοιρασιά.

Τον Απρίλιο ήταν η εποχή που οι πέρδικες έφτιαχναν τις φωλιές τους. Εγώ τις ανακάλυπτα και κάθε μέρα τις έφερνα βόλτα και μάζεμα τα αυγά. Στερέωσα ένα κουτάλι πάνω σε μια βέργα και τα έπαιρνα ένα ένα αφήνοντας μέσα στη φωλιά τρία αυγά. Έτσι μου είχαν πει οι μεγαλύτεροι, γιατί η πέρδικα ξέρει, λέει, να μετράει μέχρι το τρία! Επίσης έτσι και κάνεις το λάθος να βάλεις το χέρι σου στη φωλιά, η πέρδικα δεν ξαναπηγαίνει.

Μια μέρα με σταμάτησε στο δρόμο ο μπαρμπά Νίκος ο Γωγής, ο πρόεδρος και μου λέει:

-Χρηστέη', ξέρεις καμιά μιρτσιά*;

-Πέντε - έξι!

-Αύριο θα πας και θα μετρήσεις πόσα αυγά έχουν αλλά δε θα τα πειράξεις! Κι εγώ θα σου τα δώσω κοτίσια αυγά.

Έμεινα άφωνος και λέω: «Καλά, μπαρμπά Νίκο».

Αυτός ήταν κυνηγός καλός και ευσυνείδητος και κυνηγούσε πάντα τα κυνήγια που επιτρέπονταν. Από κείνη την ημέρα δεν ξαναπήρα αυγά. Με ρωτά μια μέρα: «Χρηστέη', πόσα αυγά σου χρωστώ;»

Λέω: «Κανένα. Αυγά έχω μπόλικά. Με την κουβέντα που μου είπες κατάλαβα ότι έκανα κακό στη φύση και στους κυνηγούς.»

Λέει: «Μπράβο Χρηστέη', καλά κατάλαβες!»

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

- βήλουγ'μένα: ευλογημένα (μεταφ. τα πρόβατα)
- μπαχάρια: το ξέσπασμα της άνοιξης στη φύση
- ντάμ(ι): πρόχειρο κτίσμα από ξερολιθιά, που χρησιμεύει ως σταύλος ή /και αποθήκη.
- κ'τσέλια: κουκιά (υποκοριστικό)
- λόμπια: φασόλια ξερά
- αγαλαπόδι(ι): προβάτσια, άγρια χόρτα
- παραβουσκό (κάνω τον): οδηγώ το κοπάδι για βοσκή
- καρατέρναν: υπολόγιζαν
- μπακιρούδα και τνικιδέλια : δοχεία για το γάλα
- κουμάκ': κομμάτι (μεταφ. λίγο)
- παρ'γουριά: παρηγοριά (μεταφ. παρέα)
- κίπουτα: τίποτα
- γειτονιά (πήγαινα για): επίσκεψη
- μπρουμουτούσαμε: πέφαμε με τα μούτρα
- κουμάντερνα: έβαζα το κοπάδι στο στάβλο για τη νύχτα
- ταμπάν(ι): επίπεδο, ίσιο
- αμάλλαγο: απείραχτο, ακαθλιέργητο
- γαλατζίδικο: τυροκομείο
- μελιδόνα: είδος χταποδιού
- μιρτσιά: περδικοφωλιά

Το προβλαστήριο στον Ποδαρά Μεσοτόπου πενήντα χρόνια πριν...

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΦΙΧΤΕΛΛΗΣ,
ΓΕΩΠΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΣΑ ΛΕΣΒΟΥ

Ηταν Ιούλιος του 1966. Ήμουν δευτεροετής φοιτητής της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών. Επειδή τότε υπήρχε μεγάλη έλλειψη γεωπόνων η Δ/ση Γεωργίας Λέσβου χρησιμοποιούσε εποχιακά στην δακοκτονία και στην προβλάστηση της πατάτας, φοιτητές –γεωπόνους και τους τοποθετούσε ως αντίστοιχους τομεάρχες.

Για την προβλάστηση της πατάτας υπήρχαν τότε δύο κέντρα στο νησί. Το ένα στην Καλληνή και το άλλο στην Ερεσό, όπου είχα τοποθετηθεί εφόπτης. Για την προβλάστηση χρησιμοποιούνταν τότε δύο φάρμακα πολύ επικίνδυνα: η χλωροαιθυλική αλκοόλη και το χλωραζόλ. Πριν χορηγηθούν έπρεπε να γίνει έλεγχος της καταλληλότητας των θαλάμων από τον επιβλέποντα γεωπόνο, για να ξεκινήσει η λειτουργία τους.

Μεταξύ των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί τότε ήταν και μία αίτηση του Μανώλη Βασιλόγλου, που είχε προβλαστήριο-κλιβανο στον Ποδαρά Μεσοτόπου. Επειδή ο δρόμος Ερεσού-Μεσοτόπου ήταν στην κυριολεξία αδιάβατος για αυτοκίνητα, συνεννοηθήκαμε να έρθει με βάρκα να με πάρει από την Σκάλη Ερεσού, να πάμε στον Ποδαρά, για τον έλεγχο, και να με γυρίσει πάλι πίσω. Όμως έπιασε δυνατός αέρας και το ταξίδι αυτό δεν μπορούσε να γίνει. Αποφάσισα να πάω με ένα μηχανάκι, που είχα τότε. Ξεκίνησα ένα πρωί κι όπου ήταν λίγο πατούμενος ο δρόμος το καβάλαγα. Όπου ήταν αδιάβατος το έσπρωχνα βάζοντας την πρώτη ταχύτητα! Ύστερα από μεγάλη ταλαιπωρία έφτασα στον Μεσοτόπο! Σε ένα καφενείο της πλατείας με περίμενε ο κυρ Μανώλης. Ήπιαμε έναν καφέ και με το μουλάρι του σε καμιάν ώρα φτάσαμε στο περβόλι του στον Ποδαρά.

Ο κλιβανός ήταν στην δυτική πλευρά του περιβολιού, ήταν μικρός αλλιά σε καλή κατάσταση και πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις. Στην ανατολική πλευρά είχε ένα πηγάδι με μια βενζινομηχανή με την οποία πότιζε τον μαχταξέ του. Αυτό όμως που με εντυπωσίασε ήταν που όλα τα κηπευτικά: ντομάτες, μελιτζάνες, φασολάκια, καρπούζια, πεπόνια κ.λ.π. ήταν λιποθυμισμένα, μαραμμένα από έλλειψη νερού! Ρώτησα, γιατί δεν τα είχε ποτίσει και μου είπε: Κύριε γεωπόνε, έχει χαλάσει εδώ και μέρες η μηχανή. Έχω τηλεφωνήσει σε μηχανικό και στην Ερεσό και στην Καλληνή αλλιά δεν έχει φανεί κανένας γι' αυτό από την στενοχώρια μου κοντεύω να σκάσω!!! Εγώ με το μηχανάκι που είχα, αναγκαστικά ήξερα λίγα πράγματα για μπουζιά, πλάτίνες και καρμπυρατέρ και σκέφτηκα να κάνω μια προσπάθεια, μήπως και καταφέρω κάτι. Του ζήτησα ένα κατσαβίδι, μια πένσα και το μπουζόκλειδο. Βγάζω το μπουζί, το καθα-

ρίζω και το δοκιμάζω αν δίνει σπινθήρα. Δεν έδινε... Στη συνέχεια βρήκα ότι οι πλάτίνες ήταν κολλημένες. Αφού εντόπισα το πρόβλημα πίστεψα πως θα τα καταφέρω. Ο κυρ Μανώλης με παρακολουθούσε με μεγάλη αγωνία και ποιος ξέρει τι τάματα στους Αγίους έκανε! Έφταξα τις πλάτίνες και έδιναν σπινθήρα μια χαρά! Σε λίγο του λέω: Βάλε τώρα μπρος! Με την πρώτη προσπάθεια, αποτύχαμε. Στην δεύτερη, που προφανώς κατέβασε βενζίνη στο καρμπυρατέρ πήρε μπρος μια χαρά κι έβγαζε νερό κανονικότητα! Τα έχασε από την χαρά του και μου λέει: Κύριε γεωπόνε, με έσωσες! Σε έστειλε ο Θεός, δεν υπάρχει άλλη εξήγηση! Και μόνο που δεν με φίλησε από την μεγάλη του χαρά! Θα πρέπει εδώ να ομολογήσω ότι και γω το καταχάρηκα, που όλα πήγαν καλά! Εν τω μεταξύ ο κυρ Μανώλης πήρε την τσάπα κι άρχισε να ποτίζει τα διψασμένα κηπευτικά του, γιατί φαίνεται φοβόταν μήπως χαλάσει πάλι η μηχανή! Του λέω τότε να την σβήσει και να την ξαναβάλει μπροστά. Έτσι κι έκανε. Κι αφού πείστηκε, πως έφτιαξε η μηχανή του κι ήταν μια χαρά, μου λέει: Τώρα θα τη σταματήσω, να σε πάω πάνω στο χωριό κι εγώ θα γυρίσω το απόγευμα πίσω, να τα ποτίσω όλα! Η χαρά ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του και δεν ήξερε πώς να με ευχαριστήσει! Μου είπε να μου κόψει ντομάτες, μελιτζάνες κ.λ.π. για να τα πάρω μαζί μου, αλλιά του είπα ότι έχω και πως δεν χρειάζεται. Ξεκινήσαμε για τον Μεσοτόπο. Με κέρασε ξανά έναν καφέ στο καφενείο κι αφού χαιρετηθήκαμε, κίνησα εγώ με το μηχανάκι μου για την Ερεσό κι εκείνος με το μουλάρι του για τον Ποδαρά, για να συνεχίσει το πότισμα!

Το περιστατικό αυτό ήρθε στην μνήμη μου, ύστερα από 50 (!) χρόνια με αφορμή την συνάντησή που είχα –πριν λίγους μήνες– με τον πρόεδρο των Μεσοτοπιτών, τον Φώτη Βασιλόγλου, στα εγκαίνια της αίθουσας των Βατουσαίων. Ρώτησα λοιπόν το δάσκαλο, αν είχε καμιά σχέση με τον Μανώλη Βασιλόγλου και μου είπε πως ήταν θείος του, αδερφός του πατέρα του, και πως έφυγε από τη ζωή πριν δύο χρόνια. Με παρότρυνε να γράψω αυτή την ιστορία και να του την στείλω, για να μαθαίνουν και οι νεότεροι, πώς ήταν τα πράγματα τότε και πόσες αλλαγές έγιναν μέχρι σήμερα.

Αφιερώνω λοιπόν τούτο το κείμενο στη μνήμη του, γιατί η εντύπωση που μου έδωσε τότε, τις λίγες ώρες που τον γνώρισα, ήταν πως πρόκειται για έναν καλό, αγνό, ήσυχο, ευγενή και εργατικό άνθρωπο.
Αθήνα Μάιος 2016

Ο Γιάννης Σαραντιδής στον Ποδαρά πριν μια δεκαετία

Προφορική παράδοση

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ

Αλήθεια τι πλούτο κρύβει η προφορική λαϊκή παράδοση, η οποία είναι ζωντανή ακόμα και σήμερα στα λόγια των απλών ανθρώπων μας; Πόσο σημαντικό είναι αυτή την ιστορική γνώση σε απλά, καθημερινά πράγματα να την αναζητήσουμε, να την καταγράψουμε και εν τέλει να την διαδώσουμε; Και σε πόσες αναζητήσεις του σήμερα μπορεί να δώσει απαντήσεις η γνώση του χτες; Όλα τούτα τα διαπιστωμένα και αυτονόητα αναρωτήθηκαν για μια ακόμα φορά κι είπα να τα μοιραστούμε...

Στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας είχα κάνει μια αναφορά στη σπηλιά της Σείστριας, στον Ασώματο. As «σκαλιζουμε» λοιπόν λίγο ακόμα το θέμα...

Είχαμε κάνει κουβέντα με αρκετά γερόντια στο ζήτημα αυτό κατά καιρούς. As μείνουμε σήμερα στα λόγια του αγαπητού Γιάννη Σαραντιδίου, ξωμάχου του Ποδαρά, που τα τελευταία χρόνια έχει βρει γαλήνιο λιμάνι, λίγο πιο πάνω από την Πλατεία του χωριού. Ο Γιάννης που έχει γεννηθεί το 1928, διηγείται:

«Λέγαν οι παλιοί πως η Σπήλιος σγκη Σείστρια επικοινωνεί μ' ντου Σπήλιου τ' Άν Γιαννιού. Αυτός ήταν σπήλιος κανουνικός αλλιά σγκη Κατουχή ντουν έφραξι, ντουν έχτισι, τ' έβαζι άχυρου μέσα η Γνάτιους η Κουρήλις, που εχί του χουράφ'. Άκου λοιπόν μια ιστορία... Η Κουστής η Τζιουβάν(ι)ς του 37-38 μας πήρι τση πήγαμι τση μαζέψαμι βαλιανιδ' μες στη Τρουμπατσή του χουράφ' στ' Αμπιλουτσόπια. Άμα τιθιώςαμι, μας πήγι τσ' είδαμι ντου σπήλιου ντουν Ασώματος. Εχί στου βάθους ένα μιγάλο στόμα... Τσ' ύστρα πήγαμι τσ' είδαμι τση ντου σπήλιου ντουν Άγιου Γιάνν(ι)...

Του '50, που κατέβκαμι ντουν Πουδαρά, πάου, κοιτάζου, ήταν φραμένους η Σπήλιους! Φκιάνου μπαφίρα (συζήτηση) μ' ντου Δημουστή ντου Παπαδέλιου (Παπαβασιλείου), τ' λέγου: έτσια ντουν ήξιρα γω, μαθέ, ντου σπήλιου... Μ' λέγ(ι), γω ντουν έφραξα! Μαντρίζαμι ντου χ(ι)μώνα τα πρόβατα, πού 'χαμι καμιά δικαριά τση τα μ'κρέλια τ' αρνέλια κριμνούσαν τση δένι μπουρούσαν να βγουν όξου, τση τα χάναμι!

Μεις, τότε που πήγαμι μ' ντου Τζουβάν(ι), που ήταν η Σπήλιους ανοιχτός, είχαμι προυκουρήσ' 5-10 μέτρα πιο βαθιά από κει που είνη φραμένους τώρα, ωραίου ένα πράμα ήταν, πέφτου τση πέρα ήταν γκρεμνός. Έρχις μια πέτρα, αργούσι να πές' χάμου! Του φκιάνου μπαφίρα-αυτά που είπαμι μ' ντου Δημουστή-τ' πατέρα μ' κι μου λέγ(ι) αυτός. Μεις άμα είμισι μ'κροί (πριν 100 χρόνια) πηγαίναμι μ' του Μπι, ντου Σαράγκ(ι), τα Μαντίσια, που είμισι παρέα, τση ανάβγαμι ήλει ένα φανάρ', του δέναμι πάνου σ' ένα καλάμ', του διαβαίναμι στου βάθους, σι κουμάκ(ι), ζούβα του φανάρ'! Τση δεν αποφασίζαμι να πάμι πιο πέρα... Δέναμι 3- 4 καλάμι, προυκουρούσαμι πρου του σκουτάδ' δεν ακουμπούσαν πουθινά! Καβαίναμι κουμάκ(ι), ύστρα εχί ένα χάους, δε βλέπαμι, φουβιούμισι! Τα ίδια φκιάναμι τση ντουν σπήλιου τα' Άν Γιαννιού, τσ' έφτου ένα χάους, δε μπουρούσαμι να προυκουρήσουμι...».

Κι as πάμε στα χρόνια τα κατοπινά... Ήταν καλοκαίρι του 2003 (;) όταν είχα προσκαλέσει τον κ. Ευάγγελο Βελιτζέλο, πρόεδρο τότε του Διοικητικού Συμβουλίου του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Λέσβου, καθηγητή παλαιοβοτανικής και παλαιοντολογίας στο τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, για μια επί τόπου γνωριμία με κάποια μυστικά που φαινόταν πως ήταν κρυμμένα στην περιοχή με επίκεντρο

τ' «Αμπιλουτσόπια». Είχαν προηγηθεί δικές μου παρατηρήσεις των εφηβικών χρόνων, όταν διαπίστωσα πως, μέσα στις παράξενες «λαφριές σιδερόπετρες», που είναι σπαρμένη η περιοχή, υπήρχαν φυτικά απολιθώματα. Είχα δείξει τότε κάποια ευρήματα στον πρόεδρο της Κοινότητας, τον μακαρίτη Στέλιο Καλαϊτζή –Πέρκο, τα βρήκε αξιόλογα και είπε πως δεν θα ήταν άσχημο να τα εντάσσαμε στην ποικίλη συλλογή που ήταν εκτεθειμένη στο Πνευματικό Κέντρο, κάτω από το Αγροτικό Ιατρείο. Αργότερα όταν ήρθα στην Αθήνα, επισκέφθηκα το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή, τα έδειξα σε ειδικό και μου είπε πως πρόκειται για ηφαιστειακούς τόφους, «αφρό» της λάβας του ηφαιστείου που παρέσυρε και απολιθώσε ό, τι έβρισκε μπροστά του.

Όταν πήγαμε λοιπόν στο πεδίο με τον κ. Βελιτζέλο, ήταν μια μέρα πολύ-πολύ ζεστή! Τον ξενάγησα στον χώρο, πήρε δείγματα και μου μίλησε για ένα ακόμη ενδιαφέρον θέμα, στα τόσα του απολιθωμένου τοπίου της Δυτικής Λέσβου, που αξίζει να μελετηθεί... Μετά από λίγα χρόνια ο καλός φίλος Αντώνης Βασιλάς, με τον οποίο είχαμε επισκεφθεί το μέρος μου είπε πως μια γνωστή του επιστήμονας, μετά από συζήτηση, έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και θα ήθελε να τις δώσουμε δείγματα για να τα παρουσιάσει σε ένα σημαντικό αντάμωμα επιστημόνων-συνέδριο(;) στο εξωτερικό. Πήγαμε με τον Αντώνη, μαζέψαμε υλικό, της το έδωσε, και τα αποτελέσματα ήταν πολύ ενδιαφέροντα!

Αυτά είναι δυο από τα μυστικά της περιοχής, που αξίζει πιστεύω να τα ψάξουμε λίγο παραπάνω. Το δεύτερο φαίνεται πολύ πιο εύκολο απ' το πρώτο! Και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Λέσβου στο Σίγρι, ο Δ/ντής του κ. Νικόλαος Ζούρος και οι συνεργάτες του είναι ιδανικοί για να οργανώσουν ένα τέτοιο ψάξιμο. Στην κουβέντα που είχαμε με τους φορείς του χωριού, λίγο πριν το περασμένο Πάσχα, τα θέματα αυτά τέθηκαν προ διερεύνηση και αξιολόγηση. Για να δούμε...

Ο καθηγητής Ευάγγελος Βελιτζέλος στ' Αμπιλουτσόπια με φόντο ντου Γ(ι)δάρ'

Ο Μανώλης Βασιλόγλου ντουν Λαγούβαρδου πριν είκοσι χρόνια.